Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 19 декабрь 1972 йил, сешанба | № 294 (15.465). | Баҳоси 2 тийин.

Кеча Москвада КПСС Марказий Комитетининг Пленуми бўлиб ўтди.

Пленум СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1973 йилги давлат плани ҳамда СССРнинг 1973 йилги давлат бюджети тўғрисидаги докладларни тинглаб, муҳокама қилди.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми шу масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ ТЎҒРИСИДА ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

1972 йил 18 декабрда КПСС Марказий Комитетининг Пленуми бўлиб ўтди.

Пленум СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госплани раиси ўртоқ Н. К. БАЙБАКОВНИНГ «СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1973 йилги давлат плани тўғрисида»ги ва СССР молия министри ўртоқ В. Ф. ГАРБУЗОВНИНГ «СССРнинг 1973 йилги давлат бюджети тўғрисида»ги докладларини тинглаб, муҳокама қилди.

Шу докладлар юзасидан бўлган музокараларда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. ХУДОЙБЕРДИЕВ, Қозоғистон ССР Министрлар Советининг Раиси Б. АШИМОВ, КПСС Ленинград область комитетининг биринчи секретари Г. В. РОМАНОВ, КПСС Краснодар ўлка комитетининг биринчи секретари Г. С. ЗОЛОТУХИН, Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. В. ШЧЕРБИЦКИЙ, СССР қора металлургия министри И. П. ҚАЗАНЕЦ, Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ж. РАСУЛОВ, СССР мелиорация ва сув хўжалиги министри Е. Е. АЛЕКСЕЕВСКИЙ ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Пленум якунида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ катта нутқ сўзлади.

КПСС Марказий Комитетининг Пленуми шу масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

Пленум ўртоқ В. И. ДОЛГИХНИ КПСС Марказий Комитетининг секретари қилиб сайлади.

Пленум ўртоқ В. П. МЖАВАНАДЗЕ пенсияга чиққанлиги муносабати билан уни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлик вазифасидан озод қилди.

Шу билан КПСС Марказий Комитетининг Пленуми ўз ишини тамомлади.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИНИНГ ҚАРОРИ

СССР ХАЛҚ ХЎЖАЛИГИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ 1973 ЙИЛГИ ДАВЛАТ ПЛАНИ ВА СССРНИНГ 1973 ЙИЛГИ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ ЛОЙИҲАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1973 йилги давлат плани ва СССРнинг 1973 йилги давлат бюджети лойиҳалари асосан маъқуллансин ва СССР Олий Совети сессияси муҳокамасига тақдим этилсин.

ЯНГИ ЗАФАРЛАР САРИ

СССР Олий Советининг бешинчи сессияси иш бошлади

Кўп миллатли улуғ давлатимиз ўз тарихидаги шонли сана — СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини кутиб олмоқда. Ленинчи Коммунистик партия раҳбарлигидаги совет халқи КПСС XXIV съезди қарорларини, тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли равишда амалга оширмоқда. Шу кунларда мамлакатда ўтказилаётган меҳнаткашларнинг тантанали йиғилишларида жонажон партияга меҳр-муҳаббат сўзлари СССР халқларининг ҳамма тилларида янграмоқда, совет кишилари ўзларининг бутун кучлари ва ғайратларини коммунизм қуриш улуғ ишига сарфлашга азми қарор берганликларини изҳор этмоқдалар.

Умумхалқ байрами — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллиги арафасида СССР Олий Советининг депутатлари юксак минбардан туриб, қилинган ишларга батафсил, амалий якун ясаш, беш йилликнинг навбатдаги учинчи йили планларини белгилаб олиш учун Ватанимиз пойтахтига тўпландилар.

18 декабрь куни КПСС Марказий Комитетининг Пленуми бўлиб ўтди. Пленум СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1973 йилги давлат плани ва СССРнинг 1973 йилги давлат бюджети лойиҳаларини асосан маъқуллади ҳамда СССР Министрлар Советига бу лойиҳаларни СССР Олий Совети муҳокамасига тақдим этишни топширди.

18 декабрь куни Катта Кремль саройида саккизинчи чақириқ СССР Олий Советининг бешинчи сессияси иш бошлади. Кечқурун соат 6 да Иттифоқ Совети билан Миллатлар Советининг қўшма мажлиси очилди.

Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, Д. А. Кунаев, К. Т. Мазуров, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Е. Шелест, В. В. Шчербицкий, Ю. В. Андропов, П. Н. Демичев, П. М. Машеров, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев ўртоқларни депутатлар ва меҳмонлар ўринларидан туриб гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Иккала палатанинг қўшма мажлисини Иттифоқ Советининг Раиси депутат **А. П. Шитиков** очди.

Қуйидаги кун тартиби тасдиқланади:

1. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1973 йилги давлат плани тўғрисида.

2. СССРнинг 1973 йилги давлат бюджети тўғрисида ва СССРнинг 1971 йилги давлат бюджетининг ижроси ҳақида.

Кун тартибининг биринчи моддаси юзасидан СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, СССР Госплани Раиси **Н. К. Байбаков** доклад қилди.

«СССРнинг 1973 йилги давлат бюджети тўғрисида ва СССРнинг 1971 йилги давлат бюджетининг ижроси ҳақида» СССР молия министри депутат **В. Ф. Гарбузов** доклад қилди.

19 декабрда сессия ўз ишини давом эттиради.

(ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИНИ ТАЪСИС ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

1. Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигини нишонлаб, социалистик миллатлар ва элатлар дўстлигини ва қардошларча ҳамкорлигини мустаҳкамлашдаги катта хизматлари учун, ССР Иттифоқини ва иттифоқдош республикаларни иқтисодий, социал-сиёсий ва маданий ривожлантиришга қўшган улкан ҳисса учун мукофотлаш мақсадида Халқлар дўстлиги ордени таъсис этилсин.
2. Халқлар дўстлиги орденини статути тасдиқлансин.
3. Халқлар дўстлиги орденининг тасвири тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1972 йил, 17 декабрь.

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИНИНГ СТАТУТИ

1. Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигини нишонлаб, социалистик миллатлар ва элатлар дўстлигини ва қардошларча ҳамкорлигини мустаҳкамлашдаги катта хизматлар учун, ССР Иттифоқини ва иттифоқдош республикаларни иқтисодий, социал-сиёсий ва маданий ривожлантиришга қўшган улкан ҳисса учун мукофотлаш мақсадида Халқлар дўстлиги ордени таъсис этилди.

2. Халқлар дўстлиги ордени билан:

СССР гражданлари;

корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, ҳарбий қисмлар ва қўшилмалар, иттифоқдош ва автоном республикалар, ўлкалар, областлар, автоном областлар, миллий округлар, шаҳарлар мукофотланади.

СССР гражданлари бўлмаган кишилар ҳам Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланишлари мумкин.

3. Халқлар дўстлиги ордени билан:

Социалистик миллатлар ва элатлар дўстлигини ҳамда қардошларча ҳамкорлигини мустаҳкамлашга қўшган улкан ҳисса учун;

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикалари халқ хўжалигини ривожлантириш соҳасидаги катта меҳнат муваффақиятлари учун;

СССРнинг миллий-давлат қурилишидаги хизматлар учун;

Фанни ривожлантиришдаги, социалистик миллатлар ва элатлар маданиятларини бир-бирига яқинлаштириш ва ўзаро бойитишдаги алоҳида самарали фаолият учун, совет кишиларини пролетар интернационализми, совет Ватанига садоқат ва содиқлик руҳида тарбиялашда актив қатнашганлиги учун;

СССРнинг мудофаа қувватини мустаҳкамлашдаги алоҳида хизматлар учун;

Социалистик мамлакатларнинг халқлари ўртасида қардошларча дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантиришдаги, халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик муносабатларини мустаҳкамлашдаги катта хизматлар учун мукофотланади.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИНИНГ ТАСВИРИ

Халқлар дўстлиги ордени кумушдан ясалади ва қирралари кумуш тус пирамида шаклида бўлган ва беш тутам таралган зарҳал нур билан ўралган, тўққизил эмаль билан копланган, салгина қавариқ беш бурчак зарҳал юлдуздан иборат бўлади.

Юлдузнинг ўртасига СССРнинг зарҳал давлат герби ёпиштирилган, унинг айрим деталлари рангли эмаль билан қопланган. Гербнинг атрофи кўришиб турган қўлларнинг тасвири билан гардишсимон қилиб ўралган. Гардишнинг остки қисмида устига «СССР» деб ёзилган, тўққизил эмаль билан қопланган зарҳал лента ёпиштирилган.

СССР давлат герби билан гардиш ўртасида оқ эмаль устига уст томонда «Дружба народов» («Халқлар дўстлиги») деган ёзув бор, қуйи ва ўрта қисмларида яшил эмаль билан қопланган лавр шохлари бор.

Орденнинг бўйи 47 мм бўлиб, бу пирамида шаклида ўралган қирраларининг ва зарҳал нур тутамларининг у учидан бу учигача бўлган оралиқдан иборат.

Орден илгак ва халқача ёрдамида эни 24 мм.ли ипак муар лента қопланган беш бурчакли колодкага туташтирилган. Лентанинг ўртасидан эни 13 мм.ли, икки чети энсиз сариқ чизиқли қизил йўл ўтган. Қизил йўлнинг чапида эни 4 мм. кўк чизиқ, ўнгида эса эни 4 мм.ли яшил чизиқ бор. Лентанинг четлари эни 1,5 мм.ли оқ ҳошиялар билан ўралган.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Владимир Иванович ДОЛГИХ

КПСС Марказий Комитетининг секретари

1924 йилда туғилган, миллати рус, 1942 йилдан КПСС аъзоси, олий маълумотли — Иркутск кон-металлургия институтини тамомлаган. Техника фанлари кандидати.

1941—1943 йилларда Совет Армиясида хизмат қилган. Улуғ Ватан урушида қатнашган. Институтни тамомлагандан кейин 1949 йилдан бошлаб Красноярск шаҳридаги заводларда смена, цех бошлиғи, бош инженер бўлиб ишлаган. 1958 йилдан бошлаб А. П. Завенягин номидаги Норильск кон-металлургия комбинатининг бош инженери ва 1962 йилдан бошлаб директори бўлиб ишлаган. 1969 йилда КПСС Красноярск ўлка комитетининг биринчи секретари қилиб сайланган.

КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, еттинчи ва саккизинчи чақириқ СССР Олий Советининг депутати.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони. Учта Ленин ордени, I даражали Ватан Уруши ордени ва медаллар билан мукофотланган.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА УЧРАШУВ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари А. П. Кириленко ва КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев 16 декабрда Париждан Ватанига жўнаб бораётган Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари, Вьетнам масаласи юзасидан Париж кенгашида ВДР делегациясининг махсус маслаҳатчиси Ле Дик Тхони қабул қилдилар.

Қардошларча дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган суҳбат чоғида АҚШнинг давом этаётган агрессиясига қарши, Вьетнамда озодлик, мустақиллик ва тинчлик учун вьетнам халқининг олиб бораётган курашига доир масалалар муҳокама қилинди.

Совет томони Вьетнам халқининг ўз миллий ҳуқуқлари йўлидаги курашини, Париждаги музокараларда Вьетнам Демократик Республикаси ва Жанубий Вьетнам Республикаси мувaққат революцион ҳукуматининг кўрсатаётган яхши ниятини ва конструктив ёндошувини ҳамиша қатъият билан қўллаб-қувватлайди, деб ишонч билдирди. Вьетнамдаги можарони тинч бартараф этишга қарши чиқаётган кучларнинг Вьетнамда тинчлик ўрнатиш йўлида эришилган натижаларни йўққа чиқаришга йўл қўйилмайди, деб ишонч билдирди. Октябрь ойида ВДР билан АҚШ вакиллари ўртасида ишлаб чиқилган лойиҳа асосида Вьетнамда урушни тўхтатиш ва тинчлик ўрнатиш тўғрисидаги битим имзоланиши, Ҳинди—Хитойда империалистик агрессияга чек қўйиши керак.

(ТАСС).

Кеча Катта Кремль саройида саккизинчи чақириқ СССР Олий Советининг бешинчи сессияси очилди. Мамлакатимизнинг ҳамма томонларидан давлат ҳокимияти олий органининг депутатлари Москвага тўпландилар.

СУРАТДА: бир группа депутатлар (чапдан ўнгга): С. Орджоникидзе номидаги Горький авиация заводининг токари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони С. Цецегов, Қирғизистон ССР чорвачилик бўйича Тянь-Шань тажриба станциясининг бош чўпони Ш. Жонигулова, Ўзбекистон ССР «Каршипромстрой» тресты ғишт терувчилар бригадири А. Жалилов, Латвия ССРдаги Ленин комсомоли номли Даугавпилс кимёвий тола заводининг ишлаб чиқариш таълими бўйича инструктори Л. Миглан, Қирғизистон ССР Ўш шаҳридаги ВЛКСМ номидаги шойи комбинати тўқувчиси Н. Бўронбоева, Свердлов областидаги механика заводининг фрезерчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Коломбет.

М. Скурихина ва А. Пахомов фотоси.

Ғалаба телеграммалари

«Узсельхозтехника» Қашқадарё область бирлашмасининг коллективи ишлаб чиқариш-савдо ишлари йиллик планни муддатидан илгари бажарди. Маҳсулотни реализация қилиш, механизация ишлари, чорвачилик фермаларини механизациялаш ва уларга техникавий хизмат, юк ташиш плани ортиғи билан адо этилди. Колхоз ва совхозлар учун тракторлар, дон комбайнлари планда мўлжаллаганидан кўпроқ ремонт қилиб берилди. Областдаги ремонтчилар йил охиригача яна 320 минг сўмлик ишларни бажаришга аҳд қилдилар.

* * *

«Каракалпакводстрой» трестининг ходимлари пудрат ишлари йиллик планини бажардилар. Улар юбилей йилида 424 гидро иншоотни, шу жумладан каналларда саккиз бош иншоотни, 38 дюкерни қурдилар, 775 гектар қўриқ ерни ўзлаштирдилар, 2,8 минг гектар ерни жуда яхши текислаб бердилар, 7 минг гектар ернинг мелиорация ҳолатини яхшиладилар. Саҳни 6 минг квадрат метрдан ортиқ уй-жойларни фойдаланиш учун топширдилар. Кегайли қурилиш-монтаж бошқармаси коллективи, Шуманай, Қўнғирот ва Тахтакўпир механизациялаштирилган кўчма колонналарининг ходимлари мусобақада жуда яхши намуна кўрсатдилар.

Трест коллективи йил охиригача яна 600 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажаришга қарор қилди.

* * *

Ўзбекистон гўшт ва сут саноати корхоналарининг коллективлари маҳсулотни реализация қилиш ва буюмларнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш йиллик планини муддатидан икки ҳафта илгари бажардилар. Улар СССР юбилейи шарафига пландан ташқари 11 миллион сўмликдан кўпроқ гўшт, қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари, мол ёғи ва бошқа маҳсулотларни топшириш мажбуриятини олдилар. (ЎзТАГ).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

17 декабрда Кремлда Н. В. Подгорний раислигида СССР Олий Совети Президиумининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Президиум СССР Олий Советининг 18 декабрда очиладиган саккизинчи чақириқ бешинчи сессияси муҳокамасига киритиладиган масалалар юзасидан таклифларни қараб чиқди. Шунингдек сессиянинг кун тартиби ва палаталар Оқсоқоллар кенгаши мажлисига доир масалалар тўғрисида Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети Раислари А. П. Шитиков билан Ё. С. Насриддинованинг таклифлари ҳам қараб чиқилди.

Президиум СССР ҳукумати томонидан СССР Олий Советига тақдим этилган СССРнинг 1973 йилги халқ хўжалигини ривожлантириш давлат плани ва давлат бюджети, 1971 йилги бюджетининг ижроси тўғрисидаги ҳисоботнинг Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети Доимий Комиссияларида дастлабки тарзда қараб чиқилганлиги тўғрисида палаталар план-бюджет комиссияларининг Раислари К. М. Герасимов билан П. А. Розенконинг ахборотини тинглади.

Президиум дастлабки материалларни қараб чиқиб, план-бюджет ва тармоқ комиссияларининг ёшларнинг ишлари комиссияси ва табиатни қўриқлаш комиссияси иштирокида халқ хўжалик плани ва бюджетини дастлабки тарзда қараб чиқишни ўз вақтида тамомлаганликларини ва СССР Олий Совети Иттифоқ Советига ҳамда Миллатлар Советига тақдим этиш учун шу тўғридаги хулосаларни тайёрлаганликларини уқтириб ўтди.

Мажлисда Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи тузилганлигининг 50 йиллигини нишонлаш юзасидан СССРнинг янги орденини таъсис этиш тўғрисидаги масала қараб чиқилди.

СССР Олий Совети Президиуми бу масалани муҳокама қилиб чиққандан кейин Халқлар Дўстлиги ордени таъсис этиш тўғрисидаги фармонни қабул қилди. Социалистик миллатлар ва элатлар ўртасида дўстлик ва қардошларча ҳамкорликни мустаҳкамлашдаги катта хизматлар учун, ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларни иқтисодий, социал-сиёсий, маданий ривожлантиришга катта ҳисса қўшганлик учун меҳнаткашлар, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар ва ҳарбий қисмлар, шунингдек, республикалар, область ва шаҳарлар бу орден билан мукофотланади. Президиумнинг фармони, Халқлар Дўстлиги орденининг статути ва тасвири бугунги газеталарда эълон қилинади. (ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПАЛАТАЛАРИНИНГ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИДА

Бир неча кун давомида Москвада план-бюджет ва тармоқ комиссияларининг якунловчи ялпи мажлислари бўлиб ўтди. СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг ва Миллатлар Советининг ёшлар ишлари билан шуғулланувчи комиссиясидан ва табиатни қўриқлаш комиссиясидан вакиллар қатнашган мана шу ялпи мажлисларда тайёрловчи комиссиялар ишлаб чиққан материаллар муҳокама қилинди. Тайёрлаш комиссиялар бу материалларни СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1973 йилги давлат планидаги СССРнинг 1973 йилги давлат бюджетидаги асосий бўлимларни ҳамда 1971 йилги давлат бюджетининг ижро этилиши тўғрисидаги ҳисоботни дастлабки тарзда кўриб чиққанларидан кейин мазкур материалларни тайёрлаб бердилар.

16 декабрда СССР Олий Совети палаталари тармоқ комиссияларининг: саноат комиссияларининг; транспорт ва алоқа комиссияларининг; қурилиш ва қурилиш материаллари саноати комиссияларининг; қишлоқ хўжалик комиссияларининг; соғлиқни сақлаш комиссияларининг; халқ маорифи, фан ва маданият комиссияларининг; савдо маиший хизмат кўрсатиш ва коммунал хизмат кўрсатиш комиссияларининг мажлиси бўлиб ўтди.

Доимий комиссияларнинг мажлисларида халқ хўжалиги планидаги ва давлат бюджетидаги тегишли бўлимларни дастлабки равишда кўриб чиқиш натижалари тўғрисидаги докладлар ва ахборотлар тингланди ҳамда планга ва бюджетга доир мулоҳазалар ва таклифлар маъқулланди.

Палаталарнинг план-бюджет комиссияларида ва тармоқ комиссияларида 1973 йилги план ва бюджет беш йилликнинг асосий вазифасини бажаришга — социалистик ишлаб чиқаришни тез суръатлар билан ривожлантириш, унинг самарадорлигини ошириш, фан-техника тараққиёти ва меҳнат унумдорлигини ўстиришни тезлатиш асосида халқ турмушининг моддий ва маданий даражасини анча юксалтиришни таъминлашга қаратилганлиги қайд қилиб ўтилди.

Комиссиялар СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1973 йилги давлат планига, 1973 йилги СССР давлат бюджетига ва 1971 йилги СССР давлат бюджетининг ижро этилиши тўғрисидаги ҳисоботга доир ўз хулосаларини тасдиқладилар. Иттифоқ Совети ва Миллатлар Совети план-бюджет комиссияларининг раисларига тегишли палаталарнинг мажлисларида доимий комиссиялар номидан қўшимча докладлар билан чиқиш топширилди.

Тармоқ комиссияларнинг мажлисларида контролликни амалга ошириш мақсадида СССР министрликлари ва идораларининг экономика ва маданиятнинг айрим тармоқларини ривожлантириш тўғрисида комиссиялар илгари кўриб чиқиб берган тавсияларни қандай бажараётганликлари тўғрисидаги ахборотлари ҳам тингланди. (ТАСС).

Олий мукофотлар топширилди

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантириш соҳасида КПСС XXIV съезди томонидан белгиланган вазифаларни бажаришдаги катта хизматлари учун СССР орденлари билан тақдирланган бир қанча ўлка ва область партия ҳамда совет органлари раҳбарларининг катта бир группасига 17 декабрда Кремлда мукофотлар топширилди.

Қозоғистон Коммунистик партияси Кустанай область комитетининг биринчи секретари А. М. Бородин, КПСС Олтой ўлка комитетининг биринчи секретари А. В. Георгиев, КПСС Новосибирск область комитетининг биринчи секретари Ф. С. Горячев, Ўзбекистон Компартияси Фарғона область комитетининг биринчи секретари Ф. Ш. Шамсиддиновга Ленин ордени билан бирга «Ўроқ ва Болға» олтин медали ҳамда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ёрлиғи топширилди.

Ўртоқларнинг катта бир группасига Ленин ордени ва Меҳнат Қизил Байроқ ордени топширилди.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний мукофотларни тақдим этиб, ўртоқларни юксак мукофот билан, совет халқининг улуғ байрами — СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги билан қизғин ва самимий қутлади, меҳнатда ва шахсий ҳаётда уларга янги музаффақиятлар тилади.

Мукофотланганлар ўз меҳнатларининг самараларига юксак баҳо берганликлари учун КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиумига, Совет ҳукуматига чин юракдан миннатдорчилик изҳор этдилар. Улар КПСС XXIV съезди қарорларини муваффақиятли амалга ошириш учун бутун куч-ғайратимизни бағишлаймиз, деб ваъда бердилар. (ТАСС).

«ЎЗБЕКИСТОННИНГ ТАРАҚҚИЁТИ БИЗ УЧУН ИБРАТЛИДИР»

СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги байрамида қатнашиш учун мамлакатимизга келган бир қанча капиталистик мамлакатлардаги коммунистик харакатнинг таниқли арбоблари Ўзбекистон меҳмони бўлдилар. Булар орасида Жанубий Африка Компартиясининг раиси Юсуф Муҳаммад Даду, Канада Компартияси Ижроия Комитетининг аъзоси, шу партия Квебек вилоят комитетининг раиси Сэм Уолш ва унинг рафиқаси Канада Компартияси Ижроия Комитетининг аъзоси Жаннет, Испания Компартияси Марказий Комитети Ижроия Комитетининг ва секретариатининг аъзоси Игнасио Галъего бор.

Канада коммунистларининг намояндалари республика бўйлаб сафар қилдилар. Улар Тошкентдан ташқари Самарқандда ҳам бўлдилар. Испания ва Жанубий Африкадан келган меҳмонлар Ўзбекистонда тағин бир неча кун бўладилар.

Чет эл Коммунистик партияларининг арбоблари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида қабул қилинди.

Меҳмонлар ўз фикр-мулоҳазалари ва ҳис-туйғуларини Ўзбекистон Информация агентлиги мухбирига изҳор этдилар.

Юсуф Муҳаммад Даду бундай деди:

— Инсонни инсон эксплуатация қилиши тугатилган улуғ Советлар мамлакатининг кишиларини байрам муносабати билан ўз ватандошларим номидан табриклашимдан ғоят хурсандман. Биз ирқий камситишга қарши курашда Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг эришган муваффақиятларидан илҳомланамиз. Халқларга чинакам янги ҳаёт бағишлаган бу иттифоқни биз қизғин табриклаймиз.

Совет Шарқи меҳнаткашларининг ССР Иттифоқи ташкил этилганлигидан бери ўтган 50 йил мобайнида ғоят буюк муваффақиятларга эришганлигини айтиб, Юсуф Муҳаммад Даду Ўзбекистоннинг муваффақиятлари Жанубий Африка халқлари учун намуна бўлиб хизмат қила олади, деди.

Сэм Уолшнинг фикрича, миллатларнинг чинакам тенг ҳуқуқлилиги нимадан иборат эканлигини, у ўтмишда қолоқ бўлган халқлар учун қандай имкониятлар очиб бера олишини Ўзбекистон яққол кўрсатиб турибди. Турли миллат кишилари ўртасида адоват ҳукм сураётган бизнинг мамлакатимиз учун СССРда миллий масаланинг ҳал этилиши айниқса катта аҳамиятга эгадир, деди у. Шуниси диққатга сазоворки, Ўзбекистонда миллий тенгсизлик тўғрисида гапириш учун ҳам асос йўқ. Бу ерда юзга яқин миллат ва элатларнинг вакиллари аҳил бир оила бўлиб яшамоқдалар ва меҳнат қилмоқдалар. Бу группаларнинг ҳар бири учун иқтисодий ва маданий ўсиш шароитлари яратилган, фаровон турмуш таъминлаб берилган. Биз Ўзбекистонда бўлганимизда совет халқлари дўстлиги йил сайин мустаҳкамланаётганлигини ўз кўзимиз билан кўрдик.

Жаннет Уолш суҳбатга аралашиб, хотин-қизларнинг аҳволи тўғрисида бир неча оғиз сўз айтди:

— Менинг Ўзбекистондаги дугоналарим Совет ҳокимияти яратиб берган ҳамма нарсалар учун фахрланишга ҳақлидир. Хотин-қизлар—депутат, корхона раҳбари, таниқли олим бўлиб қолганлиги, ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларида ўз қобилиятини намоён қилаётганлиги ҳеч кимни таажжублантирмайди.

Ўзбекистонда социализм ғалабалари СССРда миллий масала хусусида улуғ Ленин ғоялари муваффақиятли амалга оширилаётганлигини кўрсатувчи ажойиб мисолдир, деди Игнасио Галъего. — Бу ерда қилинган ишлар капиталистик мамлакатларда ҳали жабр-зулм остида инграётган кишиларни қувонтирмай қолмайди. Мен совет кишиларига меҳру-муҳаббатимизни, СССРдаги ғолибона социализм ғояларига чин кўнгилдан қўшилганлигимизни изҳор этмоқчиман.

Чет мамлакатлар Коммунистик партияларининг вакиллари Ўзбекистон меҳнаткашларига коммунизм қурилишида янги-янги муваффақиятлар тиладилар.

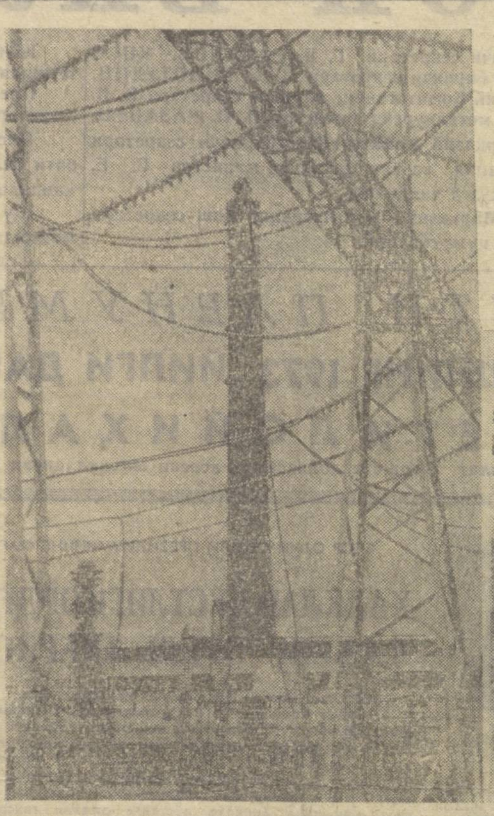

Ҳур республикалар Иттифоқи ўзининг олтин тўйи бўсағасида турибди. Тўйга тўёна — Сирдарё ГРЭСи ишга тушадиган кун ҳам яқин. Нурхона биринчи энергия блоки қурилиши поёнига етай-етай деб қолди. ГРЭС бағрига Тошкент ГРЭСи, Чорвоқ ГЭСи, Ангрен ГРЭСи коллективлари энг тажрибали қурувчилар, пайвандчилар ва монтажчиларни кўмакка юборишган. Қурувчилар улкан блокни барвақт ишга тушириш учун кечаю кундуз меҳнат қилмоқдалар. Ўрта Осиё ягона энергетика системасига эрта-индин ГРЭСнинг 300 минг киловатт-қувватли катта бир тармоғи қўшилиши билан электр узатиш линияларидан унинг нурлари оқа бошлайди. Суратларда: электр подстанциясининг кўринишлари.

А. Тўраев фотолари.

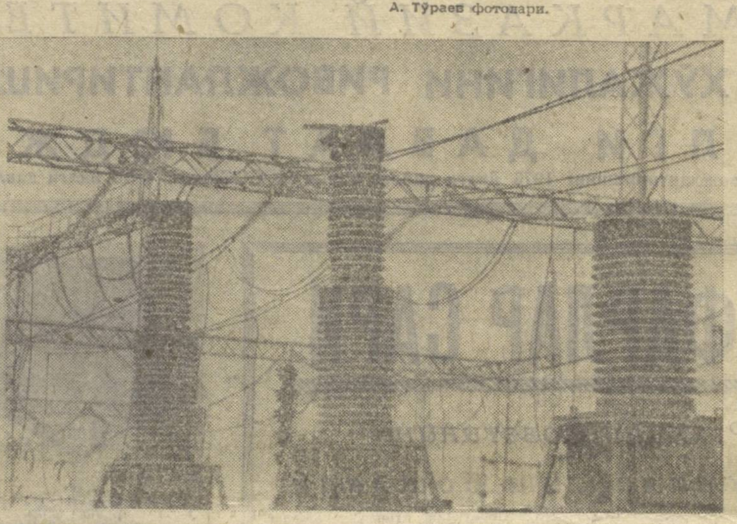

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Х. АБДУҚОДИРОВ, М. Ғ. ҒУЛОМОВ, М. Х. ДЕУШЕВ ВА О. МУСАЕВНИ «ЎТ ЎЧИРИШДАГИ ЖАСОРАТИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўт ўчириш ва кишиларни ёнғиндан сақлаб қолиш вақтида довюраклик, жасорат ва мардлик кўрсатганликлари учун СССР Олий Совети Президиуми номидан қуйидагилар «Ўт ўчиришдаги жасорати учун» медали билан мукофотлансин:

Абдуқодиров Худойберган — Ички ишлар министрлиги Чирчиқ шаҳридаги профессионал ўт ўчириш отрядининг ходими.

Ғуломов Мажид Ғаффорович — Ички ишлар министрлиги Чирчиқ шаҳри профессионал ўт ўчириш отряди бўлимининг командири.

Деушев Муҳаммад Хусайнович — «Каракалпакирсовхозстрой» бошқармаси марказий лабораториясининг бошлиғи.

Мусаев Обид — Ички ишлар министрлиги Чирчиқ шаҳри профессионал ўт ўчириш отрядининг оператив навбатчиси.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПЎЛАТОВА.

1972 йил, 18 декабрь.
Тошкент шаҳри.

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ ҚАЙТИБ КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари М. А. Суслов бошчилигида Франция Коммунистик партияси XX съезди ишида қатнашган КПСС делегацияси 17 декабрда Париждан Москвага қайтиб келди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг ишлар мудири Г. С. Павлов, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходимлари делегацияни Внуково аэродромида кутиб олдилар.

МУНОСИБ МУКОФОТЛАР

Республикада КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг юбилей фахрий нишонлари тантанали равишда топширилмоқда. СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини нишонлаш юзасидан ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида энг юксак натижаларга эришган илғор корхоналар, хўжаликлар, муассасалар ва ташкилотлар шу мукофот билан тақдирланган.

Ўрта Осиё темир йўли коллективига юбилей фахрий нишонини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин топширди.

«Ўзбекшахтострой» қурилиш тресті ва Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Ангрен» кўмир разрези меҳнатчиларига юксак мукофотларни Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов топширди.

Бухоро ип-газлама комбинатининг, «Ферганаводстрой» трестининг, Бекобод цемент комбинатининг, Янгийўл ун заводининг, 1-«Оққўрғон» совхозининг ҳамда бошқа илғор корхоналар, хўжаликлар, муассасалар ва ташкилотларнинг коллективларига ҳам юбилей фахрий нишонлари топширилди.

Юбилей фахрий нишонларини топшириш муносабати билан ўтказилган тантанали йиғилишлар ва митингларда мукофот олган коллективларнинг вакиллари юбилей йилидаги ўз меҳнатларига юксак баҳо берилганлиги учун партия билан ҳукуматга самимий миннатдорчилик билдирдилар, ўзимизнинг бутун куч-қувватларимизни КПСС XXIV съезди қарорларини бажаришга сарфлаймиз, деб ишонтирдилар. (ЎзТАГ).

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ АКТИВИ МАКТАБИНИНГ МАШҒУЛОТИ

18 декабрь куни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги республика партия активи мактабининг навбатдаги машғулоти бўлиб ўтди.

«КПСС ленинча миллий сиёсатининг тантанаси» деган мавзуда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов лекция ўқиди. (ЎзТАГ).

Деҳқон бўлсанг шудгор қил!

Республика областларида кузги шудгорлашнинг бориши тўғрисида 1972 йил 18 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун—областлар; иккинчи стун—ҳайдалган майдон (минг гектар ҳисобида) учинчи стун—планнинг бажарилиш проценти.

НАМАНГАН	145,5	115,3
АНДИЖОН	187,1	106,9
СИРДАРЁ	281,0	104,0
ҚАШҚАДАРЁ	135,3	101,4
ТОШКЕНТ	217,3	100,0
Фарғона	135,8	99,4
Хоразм	11,3	95,0
Самарқанд	189,5	79,0
ҚҚАССР	34,0	73,4
Бухоро	109,4	60,7
Сурхондарё	61,9	44,5
Республика бўйича:	1508,1	90,1

СССР 50

В. И. ЛЕНИН—СССРнинг БУЮК АСОСЧИСИ

Мамлакатимиз халқлари Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигини зўр шодиёналик билан кутиб олмоқдалар. Зотан, СССРнинг барпо этилиши Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалабасидан кейин кўп миллатли халқларимиз ҳаётида энг ажойиб воқеа бўлди. СССР В. И. Лениннинг плани бўйича ва унинг бевосита раҳбарлигида барпо этилиб, социал-иқтисодий ва маданий-сиёсий тараққиётнинг турли босқичларида бўлган юздан ортиқ миллатлар ва элатларни ягона интернационал қардошлик оиласига бирлаштирди. Халқлар дўстлиги ва қардошлигининг ўчмас машъали бўлган ССР Иттифоқи — бу рус, украин, ўзбек, белорус, қозоқ, озарбайжон, грузин, тожик, арман, туркман, қирғиз, литва, латиш, эстон, молдован ва бошқа ўнлаб халқлар ва элатларнинг буюк давлатидир.

Хусусий мулкчиликка асосланган капитализм эгоизм, юлғичлик, индивидуализмни авж олдиради, халқларни бир-биридан ажратиб, уларни бир-бирига қарши гиж-гижлатади, миллатчилик ва шовинизм идеологиясини ўтказади, баъзи халқлар лаёқатли, баъзи халқлар лаёқатсиз деган «назария»ни келтириб чиқаради. Ирқчилик, миллий устунлик идеологияси социал адолатсизлик билан суғорилган. Капитализм ирқий камситишнинг бир кўриниши бўлган сегрегация деган тушунчани, кишилар танасининг рангига ва миллатига қараб уларнинг ҳуқуқини турлича йўллар билан чеклаш, аҳолининг айрим группаларини ирқий ва миллий белгиларга қараб жисмоний жиҳатдан қиришдан иборат геноцид сингари инсон шаънига иснод келтирувчи иллатларни туғдирди. Бир вақтлар гитлерчи каллакесарлар поляклар, яхудийлар, чехларни шафқатсизлик билан қирган эдилар. Эндиликда эса АҚШ босқинчилари Вьетнамнинг тинч аҳолисини, Исроил сионистлари эса босиб олинган ерларда араб аҳолисини қирғин қилмоқдалар.

К. Маркс ва В. И. Ленин миллатчилик идеологиясига тамомила янги идеологияни — барча мамлакатлар ва қитъалар халқларининг туб манфаатларига ва орзу-умидларига жавоб берувчи пролетар интернационализми, халқлар дўстлиги ва қардошлиги идеологиясини қарама-қарши қўйдилар. Марксизм-ленинизм классиклари барча миллат меҳнаткашлари бирлигини айниқса юксак қадрладилар. Чунки, бу бирлик меҳнаткашларга ҳам ўз манфаатлари учун, ҳам халқаро империализмга қарши кураш учун ҳаётий зарурат эди.

Миллий масала бўйича ленинча назария ва программа миллий зулмнинг ҳамма шаклларини кескин ва узил-кесил тугатишни, ҳаётнинг ҳамма жабҳаларида барча миллатлар ва элатларнинг тўла ҳуқуқий ва амалий тенглилигини таъминлашни, тараққий этган ва катта миллатларнинг кам ривожланган ва кичик халқлар ва элатларга беғараз қардошларча ёрдамини, ҳамма ва ҳар қандай миллий ва миллий-диний имтиёзларни бекор этишни, барча миллатларга ажралиб чиқишгача ўз тақдирини ўзи белгилаш ва мустақил давлатини тузиш ҳуқуқини беришни, кичик миллатларнинг эркин ривожланиши учун кенг имкониятлар беришни, иқтисодий, давлат ва маданий қурилишда миллий хусусиятларни ва интернационал вазифаларни ҳисобга олишни ва шу асосда жипслашган ва аҳил кўп миллатли оилани вужудга келтиришни назарда тутди. **«Биз, — деган эди В. И. Ленин, — миллатларнинг ихтиёрий иттифоқини — бир миллатнинг иккинчи миллат устидан ҳеч қандай зўрлигига йўл қўймайдиган иттифоқини истаймиз, мутлақо тўла ишончга, қардошларча бирликни очиқ ва равшан тўла тушуниб олишга, тўла ихтиёрийлик асосидаги келишувга асосланадиган иттифоқни истаймиз».**

В. И. Ленин Советлар негизида кўп миллатли социалистик давлат қурилишининг асосий принципларини ишлаб чиқди ҳамда Россия Федерациясини барпо этишга, барча совет миллий республикаларини тузишга ва уларни ягона, жипслашган давлат Иттифоқига бирлаштиришга раҳбарлик қилди.

Миллий Совет республикаларини ССР Иттифоқига бирлаштириш тўғрисидаги масала барча Совет республикалари томонидан деярли бир вақтда кўтарилди. 1922 йил августида РКП(б) Марказий Комитети мустақил республикаларнинг ўзаро муносабатлари тўғрисидаги қарор лойиҳасини ишлаб чиқиш учун комиссия тузди. Мазкур комиссия мустақил республикаларни автоном республикаларга айлантириб, автоном республикалар ҳуқуқи асосида РСФСР составига киритиш тўғрисида лойиҳа тайёрлади. Бу план мустақил Совет республикаларини «автономлаштириш» плани сифатида машҳурдир. Владимир Ильич бу лойиҳа билан танишиб чиқиб, уни кескин қоралади, чунки мустақил республикаларни автоном республикаларга айлантириш орқага қадам ташлаш демак эди. В. И. Ленин мустақил республикаларнинг тенг ҳуқуқли иттифоқини барпо этишнинг тамомила янги планини илгари сурди ва асослаб берди. Бу — СССРни барпо этиш плани эди.

Миллий республикаларни иттифоқ давлатига бирлаштиришнинг бу ленинча ғоясини барча халқлар қизғин қўллаб-қувватладилар. В. И. Ленин, Совет республикаларининг яқиндан иттифоқи бўлмаса, жаҳон империализми олдида уларнинг мустақиллигини сақлаб қолиш мумкин эмас, вайрон бўлган халқ хўжалигини қайта тиклаш, социализм қуриш қийин бўлади, деб кўрсатди.

1922 йил 30 декабрда СССР Советларининг I съезди СССР барпо этилганлигини қонун билан мустаҳкамлади. Шу тариқа СССРнинг барпо этилиши ленинизм ғояларининг, ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси бўлди.

Коммунистик партия миллий масала бўйича ленинча программани изчил амалга ошириб келмоқда. Ленин партияси раҳбарлигида ягона мақсад билан яшаётган, коммунистик жамият қуришдан иборат муштарак мақсадга интилган эркин ва тенг ҳуқуқли халқларнинг илгари мисли кўрилмаган даражадаги аҳил уюшмасини, бирлигини вужудга келтирди.

Совет Иттифоқи — барча совет халқларининг муқаддас Ватани, бу — тенг ҳуқуқли социалистик миллатлар ва элатларнинг қардошлик ва дўстлик мамлакатидир.

Барча Совет республикалари ва автоном областларнинг вакиллари бутун Иттифоққа таллуқли ишларни муҳокама қилишда ва ҳал этишда актив иштирок этмоқдалар. СССР Олий Советига 65 миллат ва элатларнинг вакиллари сайланган, СССР Олий Совети Президиумида 18, СССР Министрлар Советида 19 миллат вакиллари бор. Республикаларнинг Олий ва маҳаллий Советлари ҳам худди шунингдек кўп миллатлидир. Ўзбекистон ССР Олий Советига 17 миллат вакили, мамлакат меҳнаткашлар депутатлари Советларига жами юздан ортиқ миллат ва элатларнинг вакиллари сайланган.

Октябрь революциясига қадар Россияда фақат бир миллат ўз давлатига эга эди. Коммунистик партия давлат қурилиши соҳасида ҳам халқларнинг ҳуқуқини тенглаштириш учун мамлакатимиздаги барча халқларнинг совет миллий давлати формасини яратди ва мустаҳкамлади. Ҳозирги вақтда СССР составида 15 иттифоқчи, 20 автоном республика, 8 автоном область ва 10 миллий округ мавжуд. Совет ҳокимияти барча миллатларга ўз тақдирини ўзи белгилашдан иборат чинакам ҳуқуқ берди. Совет республикалари миллий составида юз бераётган жараёнлар совет ҳокимиятининг чуқур интернационал характеридан далолат беради. Ҳар бир миллат вакили ҳар қандай совет республикасида ўзини мазкур республиканинг ва СССРнинг тўла ҳуқуқли граждани деб ҳис этиши аҳолининг бир жойдан иккинчи жойга кўчиб ўтишига, улкан коммунистик қурилишларга барча республикалар вакилларининг кўплаб келишига ва бунёдкорлик ишлари билан шуғулланишларига ёрдам бермоқда. 1966 йилда Тошкентда юз берган кучли зилзила ҳаммамизнинг эсимизда. Тошкент қисқа муддат ичида қайта қурилиш билан бирга, унинг чиройи янада очилди. Бу — СССРдаги барча халқлар қардошларча ёрдамининг, буюк иттифоқ нашъасини сураётган дўстларимиз ва қардошларимизнинг меҳрибонлиги ҳосиятидир. Иттифоқчи республикалар, Москва, Ленинград шаҳарларининг кучи ва маблаги билан Тошкентда қисқа вақт ичида бир ярим миллион квадрат метр уй-жой қурилди. Бу — Ўзбекистон пойтахтининг қарийб 200 минг аҳолиси қардошларимиз ва дўстларимиз қўли билан бунёд этилган янги уйларга кўчиб кирди демакдир. Характерли томони шундаки, агар 1959 йилда Тошкентда 105

Замонамиз қаҳрамонлари

БОБОТОҒ ҚИЗИ

Кекса Боботоғ ортидан иманибгина мўралаётган қуёш Ҳисор чўққиларига заррин нур тараб, Телпакчинор водийсини бир зумда ўзининг кумушранг ёғдуси билан қоплаб олди. Икки тоғ оралиғидаги олтин водийда ястаниб ётган «Коммунизм» колхозининг кўз илғамас пахтазорлари, боғ-роғлари, шаҳардан сира фарқ қилмайдиган кўркам қишлоқ ва посёлкалари эрталабки қуёш нурида жилваланади.

Биз колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Бобомурод Омонов билан хўжаликнинг машъали ва фахри ҳисобланган Ҳанифа опа Орзиқулова бригадасига йўл олдик. Тонгги қиров ҳали дов-дарахтлардан кўтарилмаган пайтда далада меҳнат тароналари янградри. Ҳайдов тракторларининг ҳайқириғи бутун борлиқни қоплаб олгандек туюларди. Пайкаллар оралаб борарканмиз, ҳамма жойда иш конвейер усулда давом этарди. Бир томондан чопиқ тракторлари ғўзапоя юляпти, унинг кетидан колхозчилар ерларни ғўзапоядан тозалаш билан банд. Яна бир группа механизаторлар ерга ўғит солишяпти. Ҳар бир киши ўзига тегишли ишни бенуқсон бажаряпти.

— Бундан 30-40 йил бурун, — дейди раис узоқ-узоқларга кўз ташлаб, — мана шу биз турган Қорасувнинг ўнг қанотидаги майдонлар қамишзор ва ботқоқлик эди. Буни кўрган кимса бу ерда пахта уёқда турсин, бирор гиёҳ кўкаришига ишонмас эди.

— Пахтачилик йил сайин ривожланиб, ҳосилдорлик оша борди. Хўжалик экономикаси мустаҳкамланаверди. Янги уй-жойлар, ишлаб чиқариш ва чорва бинолари қурилди. Деҳқонлар турмуши фаровонлашиб борди.

Бироқ, кичик хўжаликларда техникадан фойдаланиш анча қийин бўлди. Шу сабабли, 48 майда хўжалик 6 артелга бирлаштирилди. Кейинчалик шу 6 хўжалик «Коммунизм» колхозига уюшди. Натижада қудратли техникадан тўлиқ фойдаланиш қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг барча тармоқларини рибожлантириш имкониятини берди.

Шу пайт ҳайдов трактори рўпарамизга келиб тўхтади. Унинг кабинасидан пешанасини ҳаворанг дуррача билан тангиб олган 45 ёшлар чамасидаги истараси иссиқ, зуваласи пишиқ, ўрта бўйли, ҳаракатчан аёл сакраб тушди-да, ўз ишидан мамнун бўлиб салом берди.

— Ҳорманг энди Ҳанифахон, — деди раис забардаст жувонга жилмайиб, — тонг-саҳардан трактор рулига ўтириб-сиз?

— Шундай қилмасам бўлмайди, раис бобо, — тракторчимиз ёш, бунинг устига шошқалоқ, ғўза тупи ортидан қувиб, сифатини бузиб қўяди.

Бунинг гапидан тракторчи Муродилла Сайдуллаевнинг қулоғи қизариб кетди. Раис унга бир қаради-ю, мийиғида кулиб «ҳайдайвер» дегандек қўл силтади, трактор юриб кетди. Пайкал ўртасида уч киши қолдик. Раис, бригада бошлиғи Ҳанифа Орзиқуловани бизга таништираркан, энгашиб трактор ҳайдаб кетган тупроқдан бир оз олиб майдаларкан гап бошлади: — Бундан 40 йил бурун гектаридан атиги 7 центнердан ҳосил олинган майдонлар ана шу ерлар. Ҳозир бу ерда колхозимиз машъали Ҳанифа Орзиқулова бошлиқ бригада аъзолари рекорд ҳосил етиштирмоқдалар. Бу йил улар юбилейга муносиб совға тайёрладилар: 64 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 47, 36 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтардилар.

— Хўш, колхозимиздачи? Юбилей йили якунлари қандай бўлди денг?

— Колхозда ҳар гектаридан 40 центнердан хирмон кўтарилди. «Пахта фабрикаси» деб аталмиш хўжалигимиз давлатга қарийб 15 минг тонна «оқ олтин» сотди. Чорвачиликдан катта даромад олиняпти, қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳалари ҳам ривожланяпти.

Бригадирнинг кўкрагидаги Ленин ордени ва «Ҳурмат белгиси» ордени ярақлаб турарди. Биз Ҳанифа опадан бу орденларни олишга қандай муяссар бўлганлигини сўзлаб беришни илтимос қилдик. У иманибгина жавоб берди:

— Мен нимани ҳам сўзлаб берардим. 1945 йилда 17 ёшимда колхозга аъзо бўлиб кирдим. 14 йил давомида оддий колхозчи бўлиб ишладим. 1959 йилда бригадир қилиб сайлашди. Йил сайин деҳқончилик маданияти ошиб бораверди. Техникадан фойдаланиш туфайли ҳосилдорлик кўтарила борди. 1965 йилда ҳар гектар ердан 42 центнердан хирмон кўтардик. Шу йили Ленин ордени билан мукофотландим. Сув ғоят танқис бўлган 1971 йили «Ҳурмат белгиси» ордени билан тақдирландим. Булар ҳам биргина менинг хизматларим эвазига эмас, балки буни бутун бригада коллективининг меваси деб биламан.

КПСС аъзоси, Сурхондарё область Советининг депутати, уддабурон раҳбар, Сариосиё районидаги «Коммунизм» колхозининг бригада бошлиғи Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳанифа Орзиқулова ўз фидокорона меҳнати туфайли юрт олдида иззат-икром, ҳурмат, эҳтиромга сазовор бўлди. У бошқараётган жанговар коллектив СССРнинг 50 йиллиги тўйини муносиб туҳфалар билан кутиб оляпти.

А. ХАЛИЛОВ.

АХБОРОТ

НАМАНГАН

Дала шийпонлари конкурси

Область партия комитети ва область ижроия комитети энг яхши дала шийпонлари учун конкурс эълон қилганди. Конкурсда дала шийпонларининг колхозчилар, совхоз ишчиларини меҳнат кўтаринкилигига илҳомлантирувчи, СССР 50 йиллигини муносиб кутиб олишга чорловчи шиор ва плакатлар билан безатилганлиги ҳисобга олинди. Конкурс шартларида деворий газеталар, «Жанговар варақа»ларнинг чиқарилиши, кўчма кутубхоналар фаолияти, агитатор ва сиёсий ахборотчиларнинг иши, турли тематик бурчакларнинг бор-йўқлиги, дала меҳнаткашлари ва уларнинг болаларига яратилган шароит ва маиший хизмат кўрсатиши ҳам кўзда тутилган. Конкурс ғолиблари учун учта ўрин белгиланиб, ҳар бирида телевизор, радиоприёмник сингари ўнтадан мукофот бор.

Янги телеграф установкаси

Наманган шаҳрида янги телеграф установкаси ўрнатилди. Мамлакатимизнинг бошқа шаҳарлари билан фақат Тошкент орқали алоқа қилаётган наманганликлар энди Иттифоқимиздаги ҳамма шаҳарлар билан бевосита алоқа ўрнатиш имкониятига эга бўлдилар.

Чуст қандолатчилари

Чуст исфахон шамширидек кескир пичоқлар ясовчи ҳунармандлари, донги етти иқлимга тарқалган дўппи чеварлари билангина эмас, қадимий қандолатчилари билан ҳам машҳурдир. Авлоддан-авлодга ўтиб келаётган бу ажойиб касб эгалари ҳозир ҳам эл дастурхонини новвот, пашмак, холва, печак қанд ва бошқа ширинликлар билан безаб келяптилар.

Бу соҳани ривожлантириш мақсадида уч йил муқаддам маҳаллий саноат комбинати ҳузурида қандолатчилик цехи ташкил этилган эди. Дастлабки йили 50 тонна, ўтган йили 110 тонна ўзбек миллий ширинликлари ишлаб чиқилди. СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига пландаги 120 тонна ўрнига 160 тонна маҳсулот ишлаб чиқаришга аҳд қилган қандолатчилар шу кунларда декабрнинг сўнгги кунлари ҳисобига ишламоқдалар.

О. ЖУМАНАЗАРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ҲАЁТИЙ ВА ТАЪСИРЧАН

БИЛИМЛАР — ОММАГА

КПСС Марказий Комитетининг СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисидаги қарорида кўрсатилганидек, СССРнинг ташкил топиши ўзининг сиёсий аҳамияти ва социал иқтисодий натижалари жиҳатидан Совет давлати тарихида жуда катта ўрин олади. Шу қарор муносабати билан Ленин орденли Бутуниттифоқ «Билим» жамияти Қашқадарё область ташкилоти ишлаб чиққан тадбирлар ва уни самарали амалга ошираётганлиги диққатга сазовордир.

Юбилей муносабати билан область «Билим» жамияти лекторларга уч марта семинар-кенгаш ўтказди. Уларга назарий ва амалий ёрдам кўрсатилди. Яқинда область «Билим» жамияти правлениеси йўлланмаси билан 250 лектор районларда бўлди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси билан республика «Билим» жамияти правлениеси юбилей муносабати билан Қашқадарё областида «Фан кунлари» ўтказди. Бунда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти О. Содиқов, республика «Билим» жамияти правлениесининг раиси, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти И. Мўминов, Ленин мукофоти лауреати геология-минералогия фанлари доктори И. Ҳамроев, фан докторлари Р. Азимжонова, Р. Бекжонов, Ғ. Султонов каби олимлар қатнашдилар. Булар «Фан кунлари»да область колхоз ва совхозларида, Қарши даштини ўзлаштираётган чўлқуварлар ҳузурида бўлиб, илғор фан ва техника ютуқлари ҳақида лекция ўқидилар.

Кейинги йилларда область «Билим» жамияти аъзоларининг сони инженер, зоотехник, агроном, экономист каби мутахассислар ҳисобига кўпайиб бормоқда. Ўтган йили 400 дан ортиқ мутахассис жамият сафига қабул қилинган бўлса, юбилей йилининг тўққиз ойи ичида 550 киши бўлди. Ҳозир областдаги лекторлар сони 4600 кишига етди. Улар ичида Шаҳрисабз районидаги Энгельс номли колхоз раиси, агроном Қ. Ҳақбердиев, Қамаши районидаги Карл Маркс номли совхоз бош агрономи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони П. Стрельцов, Қарши районидаги «Коммунизм» колхози бош бухгалтери А. Пўлатов каби ўнлаб мутахассислар бор.

— Шу кунларда, — дейди «Билим» жамияти область ташкилоти правлениесининг масъул секретари, педагогика фанлари кандидати Орол Мўминов, — областдаги 76 та лекторийда юбилейга бағишланиб турли темаларда савол-жавоб кечалари, илмий назарий конференциялар, Улуғ Ватан уруши қаҳрамонлари, меҳнат илғорлари билан учрашувлар ўтказмоқдамиз. Жумладан, — дейди у, — Косон районидаги Энгельс номли колхозда савол-жавоб кечаси, Қарши Давлат педагогика институтида илмий назарий конференция ўтказдик. Конференцияда «Қаршистрой» бошлиғи, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Х. Шоғозатов Қарши чўлининг истиқболи ҳақида доклад қилди.

Область «Билим» жамияти правлениеси ташаббуси билан илғорларнинг иш тажрибаларини пропаганда қилиш мақсадида «СССРнинг 50 йиллигини муносиб кутиб оламиз» деган варақа-плакатлар чиқарилди. Бу ташаббусни область партия комитети маъқуллади. Плакатларда Косон районидаги «Косон» совхозининг механик-ҳайдовчиси Г. Зоирова, Ғузор районидаги Ленин номли колхознинг бригада бошлиғи Т. Авазов, Эскиангор канали янги ўзанини чиқараётган моҳир қурувчилар Т. Отақулов, Т. Раҳмонов, Чироқчи районидаги «Восход» совхозининг бош чўпони Э. Маҳмараҳимов, Шаҳрисабз районидаги «Правда» колхозининг сабзавотчилик бригадаси бошлиғи С. Хидиров каби илғорларнинг иш тажрибалари кенг пропаганда қилинмоқда.

СССРнинг 50 йиллик олтин тўйи нишонланадиган шу йилда область меҳнаткашлари катта меҳнат зафарларига эришдилар. Саноат ходимлари тўққиз ойлик иш топшириқларини анча ошириб бажардилар. Муборак олтингугурт заводининг биринчи қуввати ишга туширилди. Аму — Қарши каналида тўртта нодир насос станциялари қурилиши битиш арафасида турибди. Ульянов каналини қазиш авжида. Қишлоқ меҳнаткашларининг зафарлари айниқса қувончли бўлди. Область пахтакорлари республикада биринчи бўлиб давлатга 343 минг тонна «оқ олтин» сотдилар.

Шу кунларда «Билим» жамияти область ташкилоти КПСС XXIV съезди қарорлари асосида лекция пропагандасининг жанговарлигини ва таъсирчанлигини янада ошириш учун янги-янги тадбирларни амалга оширмоқда.

А. РАҲИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

Чорвадорларнинг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилган Свердлов районидаги Охунбобоев номли колхознинг сут-товар фермаси коллективи 520 тонна сут тайёрлаб, йиллик планни муддатидан илгари бажарди. Суратда: (чапдан ўнгга) шу колхознинг пешқадам сигир соғувчилари — мусобақа ғолиблари Малика Тиллаева ва Бибиш Рўзиевалар. Уларнинг ҳар бири ўзларига бириктилган сигирлардан йил давомида 2200-2500 литрдан сут соғиб олишмоқда.

Б. Мўминов фотоси. (ЎзТАГ).

Ғалаба телеграммалари

Тошкент область Дамачи балиқ хўжалиги меҳнатчилари бу йил истеъмолчиларга 5530 центнер тирик балиқ юборишди. Давлат планигина эмас, балки оширилган мажбуриятлар ҳам ортиғи билан бажарилди. Кўлнинг ҳар гектари ҳисобига 23,6 центнердан, яъни пландагига нисбатан қарийб икки ярим центнер кўпроқ балиқ олинди. Бу хўжалик коллективида моҳир балиқчилардан Ҳамид Анваров ва Худойберди Раимовлар СССР 50 йиллигини муносиб кутиб олиш мусобақасининг олдинги сафларида бормоқдалар. (ЎзТАГ).

БАРАКАЛИ ХИРМОН УЧУН

Колхозимиз ғаллачилик ва чорвачиликка ихтисослаштирилган. Ҳар йили дон-дуккакли экинлар ҳосилдорлигини оширяпмиз. 1972 йилда гектаридан 8 центнердан буғдой, 12 центнердан арпа хирмони кўтардик. Давлатга дон сотиш, уруғлиқ жамғариб олиш, чорва молларига концентрат ажратиш планларини анча ошириб бажардик.

Ғаллакорларимиз кузги дон экишни қизғин давом эттираётган ғанимат кунларда КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, Бутуниттифоқ Касаба Союзлари Марказий Совети ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «1973 йилда дон ва бошқа деҳқончилик маҳсулотлари етиштиришни ҳамда тайёрлашни кўпайтириш учун қишлоқ хўжалик ходимларининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини авж олдириш тўғрисида»ги қарори эълон қилинди. Биз бу қарорни чин юракдан маъқуллаймиз ва ғаллачиликни янада ривожлантириш, ғаллакорлар орасида социалистик мусобақани авж олдиришнинг жанговар программаси деб биламиз.

Қарорда ғалладан муттасил юқори ҳосил олаётган хўжаликларга Қизил байроқлар ва пул мукофотлари берилиши, дала меҳнатчилари хизматига яраша рағбатлантирилиши айтилган. Бу ғаллакорлар ҳақида партия ва ҳукуматимиз қилаётган оталарча ғамхўрликнинг янги намунасидир.

Колхозимиз аъзолари ғаллакорларнинг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшиладилар, бутун куч-ғайратларини ўлкан хирмон кўтариш билан мусобақада илғор ўринлардан бирини эгаллашга сафарбар этадилар. Шу ниятда унумдор далаларда астойдил меҳнат қилмоқдалар. Шу кунга қадар 1400 гектар майдонга кузги дон сепилди. Ҳосилдорликни ошириш мақсадида экин ерлари минерал ва органик ўғитлар билан озиқлантирилди. Кузги ва қишки ёғингарчиликлар вақтида ерда кўпроқ нам тўплаш чораларини кўрмоқдамиз. Мақсадимиз келаси йилда гектаридан камида 12 центнердан буғдой, 20 центнердан арпа хирмони кўтаришдир.

Тожибой РИЗАЕВ,
Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинобод» колхозининг раиси.

НЕФТЬ ОҚИМИ КЎПАЙДИ

«Андижон» нефть конида қазиб чиқарилаётган ёқилғи йилдан-йилга камайиб келди. Чунки бу ердаги нефть қатламлари эскилигидан анча қурғаб қолган эди. Урта Осиё давлат нефть саноати илмий-тадқиқот лойиҳалаш институтининг ходимлари ўтказган тадқиқотлар бу қатламларда ёқилғи ҳали кўплигини кўрсатди. Лекин бу ёқилғи қум билан жинсга маҳкам «ёпишиб туради». Олимларнинг тавсиясига биноан нефть қатламларига берилувчи сув оқими зўрайтирилган. Бу нарса чиқадиган нефтни 20 процентгача кўпайтиришга имкон берди.

«Бўстон» кони нефтчиларига ҳам олимлар ёрдам бердилар. Улар соатига 400 куб метр буғ ишлаб чиқарувчи генератор конструкция қилдилар. Шу буғ босим остида қатламларга туширилади. Буғ забой бўйи зонасидаги смола билан парафинни эритиб, нефтни қиздиради ва унинг ҳаракатчанлигини оширади. Ер юзига нефть чиқиши кўпайди.

Қирғизистоннинг нефть конларида ҳам худди шундай усул қўлланилади. (ЎзТАГ).

Солдат мактублари

ХУШХАБАР

Яқинда бўлинмамизга Қозоғистон ССРдан хат келди. Бу хатда қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини йиғиштириб олишда совхоз ишчиларига яқиндан ёрдам берган солдатларга миннатдорчилик билдирилган эди. Ўз меҳнатлари билан совхоз ишчилари ҳурматини қозонган солдатлар орасида Тўрақўрғон районидаги «Ўзбекистон» колхозидан Муродилла Мамадалиев, Янгийўл районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоздан ҳарбий хизматга чақирилган Мақсуд Сарихўжаевлар номи ҳам тилга олинди. Ҳамюртларимиз ғалла ўрим-йиғимида намуна кўрсатганликларидан фахрландик.

Ғ. СИДДИҚОВ.

ХУШЁР СОҚЧИ

Тун. Ҳамма ширин уйқуда. Мирвоҳид Мирсолихов эса постда турибди. Мана, омборнинг қаеридадир яшин чақнагандек бўлди. Мирвоҳид нима бўлди экан, деган фикрни ҳаёлидан ўтказар экан, оловнинг қизғиш тили кўринди. Электр симидан ўт чиқиб, омбор ёна бошлаган эди. Соқчи дарҳол командирга хабар қилди. Ўт ўчирувчилар командаси зум ўтмай етиб келди. Ёнғин авж олмай туриб унинг йўли кесилди.

Эртасига бўлинма командири Мирвоҳидни саф тортиб турган қуролдош дўстлари олдига чиқариб, унга миннатдорчилик билдирди ва солдатларни Мирсолиҳов каби хушёр бўлишга чақирди.

У. ДОНАЕВ,
сержант.

ҚЎШИҚЛАР ЯНГРАЙДИ

ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига юксак мажбурият қабул қилган бўлинмамиз жангчилари ҳарбий маҳоратларини муттасил оширмоқдалар, ҳарбий техникани янада пухта ўрганмоқдалар. Бўлинмамизда турли миллат фарзандлари хизмат қилади. Биз бир-биримизга ўргатамиз, бир-биримиздан ўрганамиз. Солдат дўстлиги қўшиқларимизда ҳам ўз ифодасини топади. Бўш вақтларда «Андижон полка»сига тушаётган рус йигитини, украинча «Маричка»ни дилдан куйлаётган қозоқ йигитини кўрсак, ажабланмаймиз. Бўш вақтларимизда бўлинмамизда русча, ўзбекча, тожикча куй ва қўшиқлар янграйди. Бизда қўшиқ ҳам дўстликка хизмат қилмоқда.

Б. БАДАЛБОЕВ.

МУҚАДДАС ЁДГОРЛИК

Биз ҳарбий хизматчилар Полтава учун бўлган жангларда қаҳрамонларча ҳалок бўлганлар хотирасига ўрнатилган ёдгорликни зиёрат қилдик. Ватан бахт-саодати учун жонини фидо қилганлар рўйхатида Мусабой Орипов, Камолберди Худойбергановлар номини учратдим. Украина қишлоғини озод қилишда ҳалок бўлган бу ўзбек фарзандларини меҳнаткашлар ҳурмат билан хотирлайдилар.

Кейин суриштирсам, Мусабой Орипов 1912 йилда Наманган районида туғилган, Камолберди Худойберганов эса Тошкент областининг Оққўрғон районидан Ватан мудофаасига отланган экан. Шаҳар аҳолиси 1944 йилнинг бошида шу ерлардаги қаттиқ жангларда ҳалок бўлган рус, ўзбек, украин, қозоқ йигитларининг хотирасини қалбида сақламоқда.

С. СОБИРОВ,
оддий аскар.

ҲИММАТ

Ҳозир бепоён мамлакатимизнинг ҳамма ерида бўлгани каби ҳарбий қисмларда ҳам СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллик қутлуғ тўйига муносиб совғалар тайёрланмоқда. Бизнинг бўлинмамиз ҳарбий қурувчилари ҳам юбилей йили учун олган мажбуриятларини шараф билан бажармоқдалар. Яқинда бўлинмамиз яна бир ғалаба рапорти берди. 12 қаватли уй-жой биносини қуриб, фойдаланишга топширдик.

Қурилиш ишларида намуна кўрсатиб, кунлик нормаларини 130-135 процентга етказиб адо этаётган коммунистик меҳнат зарбдорлари Қ. Юсупов, М. Рустамов, М. Ҳақбердиев ҳамда А. Қобилов ўртоқларнинг ота-оналарига бўлинмамиз командири ташаккур сўзларини ёзиб юборди.

Б. ЯРАШЕВ.

* * *

Редакция почтаси Ватанимизнинг турли бурчакларида ҳарбий хизмат бурчини ўтаётган ўзбек йигитларидан жуда кўплаб хат-хабарлар келтирмоқда. СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллик юбилейи яқинлашган сари сиёсий-жанговар тайёргарлик аълочилари ҳақида, ҳарбий техникани қунт билан ўрганиб, моҳирлик билан бошқараётган солдатлар, юбилей шарафига зарбдор меҳнат вахтасида туриб ишлаётган ҳарбий қурувчилар тўғрисида ҳикоя қилинади, бу хатларда. Шунингдек, кўпгина хатлар республикамиз пахтакорларининг меҳнат зафари билан боғлиқ. Она-Ватан олдидаги фарзандлик бурчини ўтаётган йигитлар пахтакорларни улкан ғалаба билан, юбилей шарафига олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли адо этганликлари билан қизғин ва самимий табриклаб, хат-хабарлар юборганлар. Ўтган ҳафтанинг ўзидагина редакция ҳарбий қисмлардан юқоридаги мазмунда 60 дан ортиқ хат олди.

миллат вакили яшаган бўлса, 1970 йилда 112 миллат ва элат вакили яшади.

Меҳнат коллективлари кўп миллатли эканликлари билан ҳақли равишда фахрланадилар. Ҳар бир олий ўқув юртида, завод ва фабрикада кўпдан-кўп миллат ва элат вакиллари бир оила фарзандларидек ишламоқдалар, таълим олмоқдалар. Айнан бир корхонада, айнан бир муассасада, айнан бир ўқув юртида, ўзбеклар ва руслар, тожиклар ва арманлар, корейслар ва бошқирдлар, яҳудийлар ва чувашлар, қозоқлар ва қирғизлар, туркманлар ва эстонлар, қорақалпоқлар ва татарлар, бошқа турли миллат вакиллари ягона мақсад билан меҳнат қилмоқдалар ва яшамоқдалар.

Эндиликда маданиятлар, тиллар, урф-одатларнинг бир-бирини бойитишдан ва бир-бирига самарали таъсир кўрсатишдан иборат интенсив жараён яққол кўзга ташланмоқда. Барча миллат ва халқларга хос бўлган умумий белгилар тобора ривожланмоқда. Шуниси қувончлики, бу умумий ривожланиш социалистик миллатларнинг онгли ва актив фаолияти сифатида намоён бўлмоқда. Ўзаро алоқадорлик, ўзаро ёрдам, ўзаро таъсир ҳар томонлама ривожланмоқда. Бу борада ҳеч қандай чеклаш ва чегара бўлмаган ва бўлмайди ҳам. Қардош республикаларда ўтказилаётган ва анъанага айланиб қолган адабиёт ва санъат, маданият декадалари, ҳафталиклари, иқтисодий, маданий, фан-техника йўли билан ўтказилаётган ҳар хил тадбирлар, телевизион эшиттиришлар, қардошлар концертлари — буларнинг ҳаммаси кўп миллатли мамлакатимиз ҳаётининг ажралмас қисми бўлиб қолди.

Дўстлигимиз манбаи чексиз ва битмас-туганмасдир. Кундалик ҳаётимизнинг бутун мазмуни, рўй бераётган буюк ўзгаришлар, жасоратга тўла бунёдкорлик ишлари фикримизнинг далилидир. Бу дўстлик умумий душманга қарши оғир кураш йилларида ҳам, тинч яратувчилик ишларида ҳам ёрқин намоён бўлмоқда. Улуғ Ватан уруши йилларида Белоруссия ерида мардонавор жанг қилганликлари учун 1837 кишига Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди. Шулардан 1350 киши қардош халқларнинг фарзандлари бўлиб, улар орасида 23 қозоқ, 20 бошқирд, 19 ўзбек бор ва ҳоказо.

Улуғ Октябрь революциясидан илгари ўлкамиз аҳолиси деярли ёппасига саводсиз эди. Октябрь шарофати, В. И. Ленин ва шонли Коммунистик партиямиз даҳоси туфайли бугунги Ўзбекистон 50 йил мобайнида тараққиётнинг шундай босқичига кўтарилдики, бу юксак чўққиларга эртаклардаги учқур қанотлар ҳам кўтарила олмаган. Бугунги Ўзбекистон замонавий самолётлар, тракторлар, пахта териш машиналари, экскаваторлар, кабель маҳсулотлари ва шунга ўхшаш кўплаб маҳсулотлар ишлаб чиқармоқдаки, булардан мамлакатимиз халқ хўжалигигина эмас, кўпгина хорижий мамлакатлар ҳам баҳраманд бўлмоқда. Бугунги кунда Ўзбекистон пахтакорлари бутун дунёга донг таратдилар; олимлар, ёзувчилар, композиторлар, рассомлар, врачлар, ўқитувчилар, санъат арбобларидан иборат чинакам халқ зиёлилари республикамиз меҳнат аҳлининг бунёдкорлик ишларини ўз асарларида тараннум этиб, тарих саҳифаларига битмоқдалар. Ҳозирги вақтда Ўзбекистон ССР Фанлар академиясида, илмий-тадқиқот институтлари ва олий ўқув юртларида 28 минг илмий ходим фаол меҳнат қилмоқда, олий ўқув юртларини ҳар йили ўн мингдан зиёд студент битириб чиқмоқда, халқ хўжалигида олий маълумотли 300 мингдан кўпроқ мутахассис ишламоқда. Совет Иттифоқида ҳар бир иттифоқдош республика, ҳар бир район, шаҳар, барча кўпмиллатли меҳнаткашлар коллективлари қудратли интернационал оила бўлиб яшамоқдалар ва меҳнат қилмоқдалар.

Социалистик хўжалик юритиш системаси ҳамда ишлаб чиқариш қуроллари ва воситаларининг социалистик мулклиги мамлакатимиз барча миллатлари ва халқларига ўз қобилиятларини тўла намоён қилиш учун кенг ва тўла шарт-шароит яратиб берди. Уларнинг ҳаммасига меҳнат қилиш ҳамда тенг меҳнат учун тенг ҳақ олиш ҳуқуқини берди. Социализм шароитида кишининг қадр-қиммати унинг ирқи, миллий мансублиги билан эмас, балки жамият фаровонлиги йўлидаги меҳнати, ишчанлик ва сиёсий фазилатлари билан қадрланади. В. И. Ленин қайта-қайта таъкидлаганидек, бунда ижтимоий ва давлат тузуми катта аҳамиятга эга бўлиб, у чинакам демократияни таъминлайди, умумий ва миллий хусусиятларни назарда тутади.

Совет халқларининг дўстлиги ва қардошлиги марксча-ленинча идеологияга, пролетар интернационализмига асосланади.

Коммунистик партия Маркс, Энгельс, Лениннинг абадий барҳаёт таълимотига амал қилиб, социалистик интернационализм принципларини оғишмай амалга оширмоқда, халқлар дўстлиги байроғини баланд кўтариб келмоқда. КПСС XXIV съездида қайд қилинганидек, **«Партия бундан буён ҳам барча меҳнаткашларни социалистик интернационализм руҳида, миллатчилик ва шовинизм, миллий маҳдудлик ва кибр-ҳавонинг ҳар қандай шаклдаги кўринишларига қарши муросасизлик руҳида, барча миллат ва элатларни самимий ҳурмат қилиш руҳида тарбиялайверади».**

Халқларимиз Октябрь тонготаридан то шу қутлуғ кунларгача эришган ва бундан кейин ҳам эришажак зафарларида доимо катта оғамиз улуғ рус халқидан абадий миннатдордир. Шунинг учун ҳам барча совет халқларининг ана шу ҳис-туйғуларини ифодалаб шонли партиямиз XXIV съездида бундай деб таъкидланди: **«Улуғ рус халқининг революцион ғайратшижоати, фидокорлиги, меҳнатсеварлиги, теран интернационализми уни ҳақли суратда социалистик Ватанимиздаги барча халқларнинг самимий иззат-ҳурматига сазовор қилди».**

Улуғ рус халқи мамлакатимиздаги барча миллатлар ва халқлар тақдирида буюк тарихий роль ўйнади. Рус ишчилар синфи Улуғ Октябрь социалистик революциясини амалга оширишда авангардлик ролини ўйнади, социал ва миллий-озодлик байроғини баланд кўтарди, озодлик, бахт-саодат ва социализм учун курашда барча миллатлар ва халқларга ёрдамга келди.

Эндиликда улуғ рус халқи социализм ва коммунизм қурилишида барча социалистик миллатларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатаётган экан, ҳеч вақт ўз ролини, ўз хизматларини писанда қилмайди. Шу боисдан ҳам бепоён мамлакатимизнинг барча халқлари улуғ рус халқининг оддийлигига, одамшавандалигига, ҳар бир ишда серғайратлиги ва собитқадамлилигига манманликдан ҳолислигига, сермулоҳазалилигига ва донолигига қойил қоладилар, ўз фазилатларига ана шу жиҳатларни сингдирадилар.

Шу биродар улуғ рус халқи ва мамлакатимиздаги бошқа қардош халқлар СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун тўққизинчи беш йиллик улуғвор планларини муддатидан илгари амалга ошириш учун курашмоқдалар. Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 50 йиллигига тайёргарлик тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг қарорида айтилганидек, «Мамлакатимизнинг барча халқлари Совет Социалистик Республикалари Иттифоқига жипслашиш нақадар кўп самара бераётганлигига, келгусида нақадар кенг имкониятлар очиб бераётганлигига ўзларининг кўп йиллик ҳаётий тажрибасида ишонч ҳосил қилдилар».

Ш. ЎРАЗАЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг корреспондент аъзоси.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

✦ СОФИЯ. Пазаржик округидаги Белово шаҳрида Д. Благоев номли янги қоғоз комбинати фойдаланишга топширилди. Қуввати йилига 30 минг тонна қоғоз ишлаб чиқариш учун мўлжалланган бу корхона болгар — совет самарали ҳамкорлигининг ёрқин намунасидир. Комбинат учун машина ва агрегатлар Ленинграддаги Иккинчи беш йиллик номли заводда тайёрланди.

Комбинатни очиш муносабати билан ўтказилган митингда Болгария Компартияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси Т. Живков Белово меҳнаткашларини янги меҳнат ғалабаси билан қутлади.

✦ ЛИМА. Перу пойтахтидаги ёзувчилар ва рассомлар миллий уюшмаси биносида СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигига бағишланган тантанали кеча бўлиб ўтди. Уюшма раиси Роса Эрнандо ўз нутқида СССР ташкил этилганлигининг тарихий аҳамиятини таъкидлаб ўтди. Кеча қатнашчилари совет адабиёти ҳақидаги лекцияни тингладилар.

Бу ерда совет театри ва киносига оид фотосуратлар кўргазмаси ҳам очилди.

✦ НЬЮ-ЙОРК. Флорида штатининг Пенсакола шаҳридаги ўрта мактаб юқори синф ўқувчилари ўртасида ирқий тўқнашувлар бўлиб ўтди. Бир неча ўқувчи ва ўқитувчи ярадор бўлди. Полиция 47 кишини қамоққа олди.

✦ ТОКИО. Японияннг Кобэ портидан «Кобэ-Мару» маркали юк ортган кема жўнаб кетди. Кемада Вьетнам Демократик Республикаси халқи учун мўлжалланган 80 тонна юк бор. Бу юк асосан 77 миллион иенлик медицина асбоб-ускуналаридир. Бу медицина ускуналари Вьетнам халқига кўмаклашувчи япон комитети тўплаган маблағларга сотиб олинган.

✦ КАУЛА-ЛУМПУР. Тошқин натижасида Малайзиянинг шарқий Келантан, Тренгану, Паханг ва Жахор штатларини сув босди. Юзлаб қишлоқлар сув остида қолиб кетди. Тўққиз минг киши хавфсиз жойга кўчириб ўтказилди. Тошқин юз берган жойларда вертолетлар ёрдамида қутқарув ишлари олиб борилаётир. Келантан ва Тренгану штатларида фавқулодда ҳолат жорий этилди. Бу ерларга шошилинч равишда армия бўлинмалари ва Қизил Крестнинг махсус командалари ташланмоқда.

(ТАСС).

ФРАНЦИЯ КОМПАРТИЯСИНИНГ СЪЕЗДИ ЎЗ ИШИНИ ТАМОМЛАДИ

Франция Коммунистик партиясининг XX съезди Париж атрофидаги ишчилар шаҳарчаси Сент-Уэнда ўз ишини тамомлади. Съезд 13 декабрдан 17 декабргача давом этди.

Бу съезд Франция Коммунистик ва ишчилар ҳаракати тарихида муҳим босқич бўлди. Съезднинг ишида 1200 делегат қатнашди. Булар орасида Франция меҳнаткаш халқи барча табақаларининг вакиллари бор эди. Съезд қабул қилган қарорларда француз меҳнаткашларининг орзу-тилак ва ниятлари ўз ифодасини топди.

Франция Коммунистик партияси Марказий Комитетининг ҳисобот докладини муҳокама қилиш XX съезднинг диққат марказида бўлди. Доклад юзасидан музокаралар ижобий, ишчанлик руҳида ўтди. Делегатларнинг нутқларида партиянинг таъсири ва обрўси ўсганлигини кўрсатадиган кўпгина фактлар келтирилди. Музокаралар Франция коммунистик партияси француз меҳнаткашларининг манфаатлари ва ҳуқуқларини ҳимоя қилиш йўлидаги курашига етакчилик қилаётганлигини кўрсатди. (ТАСС).

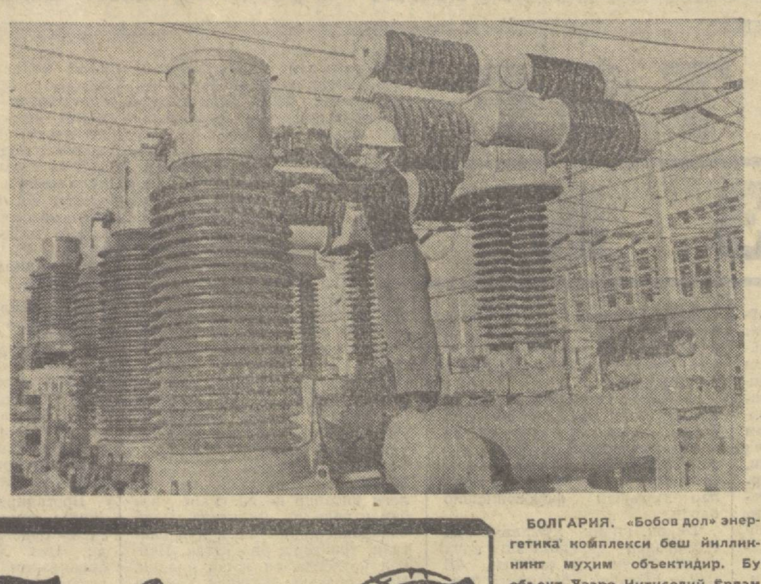

БОЛГАРИЯ. «Бобов дол» энергетика комплекси беш йилликнинг муҳим объектидир. Бу объект Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши аъзоларининг қардошларча ҳамкорлигида қурилмоқда. Суратда: ГДРдан олинган улагичларни монтаж қилиш пайти.

В. Егоров фотоси, (ТАСС).

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

АҚШ ПАЙСАЛГА СОЛИШНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА

ВАШИНГТОН. 18 декабрь. (ТАСС). Президентнинг миллий хавфсизлик масалалари бўйича ёрдамчиси Г. Киссинжер яқинда Париждан қайтиб келиб, Вьетнамда урушни тўхтатиш ва тинчликни тиклаш тўғрисидаги музокараларнинг боришн ҳақида матбуот конференциясида баёнот берди. Киссинжер Париждаги музокараларда «қийинчиликлар туғилганлигини», унинг сўзига қараганда, бу қийинчиликларни Шимолий Вьетнам бартараф этиши кераклигини айтди. Қўшма Штатлар томонида битимнинг имзоланиши яна кечиктирилганлигини оқлашга уриниб, Киссинжер музокаралар давомида «президент ҳалол ва адолатли деб ҳисоблаган тарзда битимга келишга эришилмади», деб даъво қилди.

АҚШ президентининг ёрдамчиси АҚШ «музокараларни тамом бўлган деб ҳисобламайди», деди. Унинг сўзларига қараганда, битимга эришиш истиқболи «Октябрь ойининг охирларидагига қараганда ҳозир яхши». У, мактублар айирбошлаш йўли орқали ҳам Ханой билан алоқа боғланиб турилади, деди, — Биз шундан кейин қайтадан учрашишимиз керакми-йўқми ва қачон учрашувимиз кераклигини ҳал эта оламиз, — деди Г. Киссинжер.

АҚШда синфий жанглар авж олиб бораётир. Америка меҳнаткашлари ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва меҳнат шароитларини яхшилаш учун курашни давом эттирмоқдалар. Суратда: Вашингтонда ўқитувчилар намойиши. ТАСС фотохроникаси.

ГФР: САЙЛОВДАН КЕЙИН

Шу йилнинг 19 ноябрида Германия Федератив Республикасида парламентга сайловлар бўлиб ўтди. Бундан уч йил муқаддам Брандт-Шеель ҳукумати тузилган пайтда у парламентда оппозициядан 12 мандат кўп эди. Аммо, парламент аъзоларининг айримларини сотиб олган оппозициячилар парламентда овозларни тенглаштиришга муваффақ бўлдилар. Ана шундай бир шароитда социал-демократлар ва эркин демократлардан ташкил топган ҳукмрон коалициянинг мамлакатни бошқариши мумкин, бўлмай қолди. Натижада президент Густав Хайнеман муддатдан илгари сайловлар ўтказишни белгилади.

Бу сайловлар натижасида Германия социал демократик партияси ГФР тарихида биринчи марта христиан демократик союз (ХДС) ва христиан социал союз (ХСС)га нисбатан кўп овоз олишга эришди. Энди Германия социал демократик партиясининг вакиллари бундестагда 496 депутатдан 230 тасини ташкил этиб, у бошқа фракцияларга нисбатан анча кўп ва кучлироқ бўлиб қолди. Германия социал демократик партияси (ГСДП) ва эркин демократик партия (ЭДП) ҳукмрон коалициясининг парламентда 46 та ошиқча овозга эга бўлганлиги сиёсат юритиш учун муҳим омилдир. Яна шуниси ҳам муҳимки, эркин демократлар ушбу сайловда анча кўп овоз тўплаб, бундестагда 42 ўринни эгаллашга муваффақ бўлдилар. Оппозицион блокнинг бу сайловда эркин демократик партияни муваффақиятсизликка учратамиз, деган хом-хаёллари чипакка чиқди.

ХДС-ХССнинг ўзига келганда эса шуни айтиш керакки, уларнинг 1969 йилги сайловдаги мағлубият учун реванш олиш умидлари ҳам барбод бўлди. Бу блок 18 депутатлик ўриндан ажралди. Шундай қилиб, коалиция ҳозирги шароитда ўтган уч йилга нисбатан парламентлик ва ҳукуматлик фаолияти учун анча яхши имкониятларга эга бўлди.

ХСС оппозицион партиясининг 100 минг аъзоси бўлиб, фақат Бавариядагина катта мавқега эгадир. Аммо, христиан социал союз ўз мавқеини ошириш учун анча уриниб кўрмоқда. Шу мақсадларда ўта ўнг реакционерларни бирлаштирувчи «ХСС дўстлари тўгараклари»ни ташкил этган эди. Айни пайтда ХСС раҳбари Штраус ХДС сиёсатини белгилашда ўз ролини оширишга ҳам ўринаётир. Бавариядан ташқари ГФРнинг бутун территориясида катта мавқега эга бўлган бу союзнинг 400 минг аъзоси бор.

Штрауснинг фикрича, ХДС раҳбарлигига унинг ноғорасига ўйнайдиган кишиларни кўтариш учун ҳозирги вазият жуда қулай эмиш. Маълумки, монополиялар бу партия учун ҳаддан ташқари кўп маблағ — ўн миллионлаб марка ажратдилар. Ҳисоб-китобларга кўра, газеталарда эълонлар беришнинг ўзи ХДС-ХСС учун 35 миллион маркага тушган. Бундан ташқари оппозиция фойдаси учун олиб борилган ташвиқотларга турли-туман ташкилотлар ҳам кўплаб маблағ сарфладилар. Овозларни оппозиция томонга ағдариб олиш учун барча резервлар ишга солинди. Лекин ҳеч нарса ёрдам бермади.

Ғарбий Германия сайловчилари ҳукмрон коалиция учун овоз бериб, унга ўтган йиллар сиёсатдонларининг реваншистик даъволарига чек қўювчи реалистик сиёсат юргизиш учун тўрт йилга янги мандат бердилар, СССР, ГДР ва бошқа социалистик мамлакатлар билан муносабатларни янада нормаллаштиришни ёқлаб чиқдилар.

Парламент сайловлари ГФР аҳолисининг сиёсий активлиги ошганлигини кўрсатди. Халқаро кескинликни юмшатишга қарши бўлган, «совуқ уруш» йилларини орзу қилиб юрганларга бу сафар монополияларнинг мадади ҳам, ўнглар пропагандасининг дўқ ва пўписалари ҳам ёрдам бера олмади. Уларнинг сайловолди курашини иқтисодий характердаги проблемалар атрофида, энг аввало нарх-навонинг ўсиши атрофида ўтказишга уринишлари ҳам беҳуда кетди. «ГФРда инфляциянинг авж олиши ҳам сайловчиларни чалғита олмади,— деб ёзди шу муносабат билан «Нью-Йорк Таймс» газетаси,— улар учун тинчлик сигарет ва пиво нархининг ошишидан кўра муҳимроқ эди».

Инқирозга юз тутган ташқи сиёсий йўл тарафдорларининг сайловдаги мағлубияти — ГФРдаги барча тараққийпарвар кучларнинг катта ютуғи бўлди. Бу нарса бугунги кунда Европада ва бутун дунёда юз бераётган чуқур ўзгаришлар туфайли юз берди.

Германия Коммунистик партияси сайловларда тинчлик ва Умумевропа ҳамкорлиги сиёсатини изчиллик билан ёқлаб чиқди. Йигирма йиллик танаффусдан кейин Ғарбий Германия коммунистлари парламент сайловларида биринчи марта иштирок этдилар. Ўнг кучлар ва буржуа матбуотининг уларга қарши олиб борган туҳматчилик кампанияларига қарамай, Германия Коммунистик партияси номзодлари 114 минг овоз олди. Гарчи коммунистларнинг депутатлик мандати учун зарур бўлган беш процент овоз етмаган бўлса ҳам сайловолди курашида улар ўз сафларини мустаҳкамладилар.

Совет Иттифоқи В. Брандт ҳукуматининг реалистик ташқи сиёсий йўлини қувватламоқда. Аммо бу нарса Ғарбий Германия социал-демократлари билан идеология соҳасида қандайдир яқинлашиш бор деган маънони билдирмайди .Бу ҳақда ўртоқ Л. И. Брежнев 13 ноябрда сўзлаган нутқида жуда аниқ айтган эди: «Биз Ғарбий Германия социал демократлари билан идеология масалаларида ҳамкорлик қилаётганимиз йўқ ва ҳамкорлик қилишимиз мумкин ҳам эмас. Идеология соҳасида биз мутлақо турли платформаларда турганлигимиз ҳаммага маълум. Лекин биз кескинликни юмшатиш учун курашда умумий позицияларни топмоқдамиз—бу эса иккала мамлакат халқларининг тинч келажаги учун Европада ҳамда бутун дунёда тинчлик ва хавфсизлик иши учун жуда муҳимдир».

ГДР ва ГФР ўртасидаги муносабатлар асослари тўғрисидаги шартнома 21 декабрда Германия Демократик Республикаси пойтахтида имзоланади. Ҳар икки мамлакат ўртасида шартноманинг тузилиши уларнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо бўлиши учун йўл очиб берди. Шу муносабат билан СССР, Буюк Британия, АҚШ ва Франция сингари тўрт давлатнинг ГДР ва ГФРнинг БМТга аъзо қилиниши ҳақидаги аризаларини қўллаб-қувватлашлари тўғрисида бир битимга келганликларини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак. Европа мамлакатларининг прогрессив жамоатчилиги ГДР ва ГФР ўртасида тузилган шартномани ҳар томонлама қўллаб-қувватламоқда.

Ғарбий Германия ГФР билан ГДР ўртасидаги муносабатлар асослари тўғрисидаги шартномани ратификация қилишга тайёрланар экан, Европада ГДРнинг тан олинишини талаб қилувчи овозалар борган сари баралла эшитилмоқда. Сўнгги кунлар ичида Дания, Австрия, Финляндия, Норвегия, Исландия, Швеция, Буюк Британия, давлатлари ГДР билан дипломатик алоқалар ўрнатиш ниятида эканликларини эълон қилдилар.

Германия Федератив Республикасида СССР тўғрисида ҳақиқатни билишга интилиш борган сари кучаймоқда. Юбилей йили муносабати билан ГФР ва СССР ўртасида алоқаларни ривожлантиришга кўмаклашувчи жамият бўлими, актив иш олиб бормоқда Виставкалар, дискуссиялар, СССРга бориб келганларнинг чиқишлари уюштирилмоқда, совет фильмлари кўрсатилмоқда. ГФРнинг аҳолиси кўп бўлган Гамбург шаҳрида СССРнинг бош консулхонаси очилди. Ленинградда ҳам Ғарбий Германиянинг ана шундай консулхонаси ташкил этилди. Бу консулхоналар ҳар икки мамлакат ўртасидаги алоқаларни янада кенгайтиришга кўмаклашмоқда.

Бундай алоқалар шубҳасиз тинчлик ишини мустаҳкамлашга хизмат қилади.

Евг. БЛОК, доцент.

СССР—ҚАРДОШ ХАЛҚЛАР ИТТИФОҚИ

ВАРШАВА. (ТАСС). Краковдаги В. И. Ленин музейида «СССР — қардош халқлар иттифоқи» фотовиставкаси очилган. Фотовиставка Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг ярим асрлик юбилейига бағишланган.

Совет Иттифоқи халқларининг иқтисодий ва маданий соҳаларда эришган муваффақиятларини тасвирловчи юздан ортиқ фотосурат виставкага қўйилган. Бу ерда совет рассомларининг энг янги плакатларини ҳам кўриш мумкин.

Виставканинг экспозицияси шаҳарнинг энг йирик корхоналарида, сўнгра Краков воеводлигидаги шаҳарларда намойиш қилинади.

АДЕНОВИРУС НИМА?

Шифокор маслаҳати

ТошМИнинг болалар клиникасига ярим тунда бир оиладан икки оғир бемор болани келтиришди. Бир ярим ёшлик Эркин бундан беш-олти кун олдин акс уриб, томоғи оғриб йўтала бошлаган экан. Бир-икки кун ўтар-ўтмас етти ойлик Равшан ҳам касалликка чалинди. У ҳам акс урар, тез-тез йўталар, кўзини фасод боғлаган эди. Оила аъзолари шунчаки шамоллаган, ўтиб кетади, деган хаёл билан беларволик қилиб юрганлар.

Болалар касалхонага келтирилганда уларнинг аҳволи жуда оғир эди. Иситма 39,7 даража. Ҳаво етишмаслигидан оғир-оғир нафас олишарди.

Синчиклаб кўрилганда ҳар икки болага аденовирус касали юққанлиги натижасида зотилжам бўлганлиги аниқланди.

Аденовирус юқумли касаллик бўлиб, грипп сингари тез тарқалади. Бу хасталик кўпинча болаларга юқиб, асосан юқори ҳаво йўллари — оғиз, томоқ, бурун пардаларини зарарлантиради.

Аденовирус касаллиги олти туркумга бўлинади. Шулардан биринчи туркуми одамларда учраса, қолганлари ҳайвонларда (маймун, сигир, ит) ва паррандаларда (товуқ) учрайди. Аденовирус касаллиги йил бўйи, асосан куз ва қиш ойларида кўпроқ қайд этилади.

Касаллик соғлом одамга бемордан ҳаво йўли орқали — оғиз, бурун, томоқдан сачраб чиққан заррачалар орқали юқади. Булардан ташқари касаллик ифлосланган идиш-товоқлар, туриб қолган овқатлар, сув ва мевалардан пашша воситасида ўтади.

Хўш, касалликнинг белгилари қандай?

Аденовирус юққандан кейин тўрт-олти кун вақт ўтади. Яширин даврда ҳеч нарса сезилмайди. Касаллик оғиз, бурун, томоқ, умуман, юқори ҳаво йўлларидан бошланади. Кўзнинг ёшланиши, қизариши, акс уриш, қуруқ йўтал, бурундан сув оқиш, томоқнинг қизариши, ҳароратнинг кўтарилиши — касалликнинг асосий белгиларидир. Бундан ташқари ёш болаларда кўнгил айнаш, қайд қилиш, катта болаларда эса қорин оғриғи каби ҳоллар юз беради.

Аденовируснинг 3, 6, 8, 9 ва 10-турдаги вируслари кўзни касаллантиради. Бошланишда кўз ёшланиб, қизаради. Фасод боғлаб, оқ парда қоплайди.

Аденовирус томоқда учраганда, бодом безлари ўсиб, қизариб, яллиғланиб, оқ пардалар қоплайди. Бу шаклдаги касалликни аденовируснинг 3-14 турлари чақиради.

Касалликнинг яна хавфли томони шундаки, болаларда зотилжам, қулоқ оқиш, ўпка пардаларида сув йиғилиши кабиларни ҳам келтириб чиқаради. Касаллик 10-15 кун, ҳатто бир ойгача давом этиши мумкин.

Енгил шаклдаги аденовирус билан оғриган болалар эҳтиётлик билан уйда даволаниши мумкин. Ўртача, айниқса оғир касаллар, албатта, махсус болалар шифохоналарида даволанадилар.

Бемор болалар биринчи кундан то соғайиб кетгунга қадар ўринда ётишлари, ҳарорат тушгандан кейин ҳам беш-олти кунгача юрмасликлари зарур. Чунки касаллик яна қайталаниб қолиши мумкин. Бола ётган хонанинг ҳарорати 18-20 даражадан ошмаслиги, ҳавоси тез-тез янгиланиб турилиши лозим. Беморга мева сувлари, апельсин ва лимон бериб туриш фойдали. Дори-дармонлар фақат врачнинг маслаҳати билан берилади.

И. ФОЗИЛОВ, медицина фанлари кандидати.

Редактор ўринбосари Х. ЕДГОРОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30—МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00—Телевизион қўғирчоқ театри. 18.30 — Ахборот. 18.50 — Ўн минут музика. 19.00 — Чинор (телеспектаклнинг 1-қисми). 20.30 — Миллионлар ленинча университети (Москва). 21.00 — Ахборот. 21.15—Ёш ижрочилар концерти. 22.00—МОСКВА. «ВАҚТ». 22.30 — Хоккей: ФИНЛЯНДИЯ — ПОЛЬША. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.30 — ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатувлари. 18.05—МОСКВА. 18.10 — Янгиликлар. 18.15 — Композиторлар — болаларга. 18.50 — Сўз — СССР Олий Советининг депутатларига. 19.20—Хоккей: СССР — ФИНЛЯНДИЯ. 22.30 — ТОШКЕНТ. Илмий техника тараққиёти учун. 21.00 — Бадиий фильм. 22.00 — ТОШКЕНТ. Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион халқ университети. 22.30 — Шахмат. 22.50 — Совет Латвиясининг кино санъати, 23.00 — Элчилар фитнаси (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — ТОШКЕНТ Ўқув кўрсатувлари. 21.00 — Ноктюрн (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 19/XII да Гулсара, 20/XII да Севилья сартароши.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 20/XII да Тоғ гўзали (билетлар сотилган). 21/XII да Ҳалима (билетлар сотилган).

КИНО

Кўк тарғоқ — «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (тоқ соатларда). НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10.30 кундуз 12, 4.30 ва кеч 6.20 минутларда).

Булутларни қуч — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 3 кеч 6 ва 9 да), САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 12, 3, кеч 6 ва 8.45 минутда), «МОСКВА» (кундуз соат 1, 3.30, кеч 6 ва 8.30 минутда).

Ҳур қизлар (2- серия) — «СПУТНИК» (эрталаб соат 11, кундуз 12, 2.30, 3.30, кеч 6, 7.30 ва 9 да), «КЎКЧА» (кундуз соат 12, 3, кеч 6 ва 8.45 минутда). «ДРУЖБА» (эрталаб соат 11, кундуз 12, 3.30 ва 7 да).

Музикачининг синглиси—«ЧАЙКА» (жуфт соатларда).

Қора фаришталар — «ВОСТОК» (тоқ соатларда).

Тегирмон тўхтаганда — ҲАМЗА номли (тоқ соатларда).

Оловнинг бўйсундирилиши — «ДРУЖБА» (кундуз соат 2.15, 5 ва кеч 8 да).

Рустами-достон — НАВОИЙ номли (кундуз соат 2 ва кеч 8 да).

МУАССАСАЛАР ВА ИДОРАЛАР РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

1973 ЙИЛНИНГ 1 ЯНВАРИДАН БОШЛАБ «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ВА «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» ГАЗЕТАЛАРИГА РУС ТИЛИДА ҲАФТАЛИК РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛИ

ИЛОВА

ЧИҚА БОШЛАЙДИ

Иловада ташкилотлар, корхоналар, муассасалар, идоралар ва гражданлардан олинган реклама ва эълонлар кенг равишда берилади.

Гражданлардан турар-жойларни алмаштириш, шахсий буюмларни (телевизор, радиоприёмник, пианино ва ҳоказоларни) сотиб олиш ва сотиш, ҳужжатларнинг йўқолганлиги тўғрисида, стенография ва машина ёзувини ўргатиш, дарс бериш тўғрисидаги ва бошқа шунга ўхшаш эълонлар қабул қилинади.

Буюртмачининг хоҳиши бўйича реклама ва эълонлар безакли бўлиши ва шеър, очерк, корреспонденция шаклида берилиши мумкин.

Справкалар учун адрес: Ўзбекистон КП Марказий Комитети нашриётининг эълонлар бўлими, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, 2-қават, 133-135-хоналар (телефон 33-81-42, коммутатор 33-02-49 дан 33-02-56 гача, қўшимча 5-07, 7-27).

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ қуйидаги вазифаларга қўшимча равишда

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

умумий геология кафедрасининг доценти; текширишнинг геофизик методлари кафедрасининг катта ўқитувчиси (аңа шу кафедранинг илгари эълон қилинган доценти вазифаси ўрнига «Совет Ўзбекистони»нинг 1972 йил 30 ноябрь сонига (қаралсин).

Конкурс муддати — 15 январгача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Студентлар шаҳарчаси, ТошДУ, Бош корпус, Д-107-хона, кадрлар бўлими.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ КОНСЕРВАТОРИЯСИ Вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра доцентлари: композиция, асбобшунослик, чолғу асбоблари, камер музикаси;

хор дирижёрлиги кафедрасига: профессорлар (2), доцент, катта ўқитувчилар (2);

музика назарияси кафедрасига: катта ўқитувчилар (2);

шарқ музикаси кафедрасига: кафедра мудири (профессор), профессорлар, катта ўқитувчи, ўқитувчилар (3);

халқ чолғу асбоблари кафедрасига: доцентлар (3), катта ўқитувчи;

умумий фортепьяно кафедрасига: катта ўқитувчи, ўқитувчи.

махсус фортепьяно кафедрасига: профессор.

Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Пушкин кўчаси, 31-уй.

ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИ 7 ойлик тайёрлов курсларига йигит ва қизларни

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Кирувчилар: институт ректори номига ёзилган ариза, етуклик аттестати, диплом (нусхаси), иш жойидан ва турар жойидан справкалар, 3X4 сантиметр катталикдаги фотосуратларни топширишлари лозим.

Ўқиш учун 25 сўм тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 2-Виборг кўчаси, 5-уй, 2-ўқув корпуси, телефон 55-92-14.

«Узсельстройдеталь» трестининг БЕКТЕМИРДАГИ ЭКСПЕРИМЕНТАЛ РЕМОНТ-МЕХАНИКА УСТАХОНАЛАРИГА

расточник, фрезеровкачи, зуборезчик, юқори частотали ток установкасида ишлаш учун термист, асбобсоз токарлар, слесарь-сантехник, обмотчиклар, гальваник, моделчи

КЕРАК

Ишга қабул қилинганлар 1973 йилнинг 1 квартали мобайнида квартира билан таъминланадилар.

Якка кишилар ётоқхона билан таъминланади.

Завод қошида ошхона бор. Завод автобуси ишчиларга хизмат қилади.

Мурожаат учун адрес: Бектемир посёлкаси, Охунбобоев кўчаси, 3-уй.

«Союзлифтмонтаж» тресги ОЛМАОТА МОНТАЖ БОШҚАРМАСИНИНГ ЎРТА ОСИЁ МОНТАЖ УЧАСТКАСИ электр подёмниклар (лифтлар) монтажи бўйича слесар-монтажчилар тайёрлайдиган

КУРСЛАРГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 5 ой (2 ойи практика).

Машғулотлар Свердловск шаҳрида ўтказилади.

Ўқувчиларга ҳар ойда 76 сўм стипендия берилади.

Машғулотлар — 1973 йилнинг 4 январидан бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, «Чилонзор» массиви, 6-квартал, «Союзлифтмонтаж», телефонлар: 77-66-80; 77-66-82.

СССР Рангли металлургия министрлигининг ЎРТА ОСИЁ ИШЧИЛАР ТАЪМИНОТИ БОШҚАРМАСИГА

(Академик Сулаймонова кўчаси, 17-уй, телефонлар: 32-38-57, 39-46-98, 39-46-97)

Олтинтопган ОРСида ишлаш учун бош бухгалтер (квартира билан таъминланади), ишчилар таъминоти бошқармаси аппаратида ишлаш учун умумий овқатланиш технологияси ва уни ташкил этиш бўйича инженерлар ва техниклар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

«Янгиерводстрой» трестининг 38-КЎЧМА МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИЛГАН КОЛОННАСИГА

4, 5, 6 разрядли скреперчилар

КЕРАК

Меҳнат ҳақи — ишбай-мукофотли.

Иш ҳақига 1, 3 район коэффициенти ва иш кўчма характерда бўлганлиги учун тариф ставкасининг 30 проценти қўшиб берилади.

Ёлғиз кишилар ётоқхона, оилалиқлар олти ой ичида турар-жой билан таъминланадилар.

Мурожаат учун адрес: Сирдарё область, Зомин район, Обручево посёлкаси.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ✦ ТЕЛЕФОНЛАР эълонлар — 338142, коммутатор—330249 дан 330258 гача.

Б. 294. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. 02816